

BØRNETEATER

NR. 114 • SEPTEMBER 2000

avisen

Samtalerum for børn

Teaterprofessor Jørn Langsted sætter i sin klumme luppen over den børnekulturelle handlingsplan

Side 3

Teater i et randområde

Lone Nyhuus har besøgt barn-
dommens børneteater i Ishøj

Side 8-9

Først til Møllen

Claus Reiche har skrevet en flot
bog om Møllens første 25 år

Anmeldelse og interview
side 12-13

Ren-dyrket drama

Det skorter ikke på rensdyrskind, snadde, kulørte borter og andet eksotisk same-udstyr, og det giver historien en flot visuel ramme. Men iscenesættelsen har ikke besluttet sig til, om der er tale om en grotesk komedie eller et psykologisk magtspil mellem mor og søn (spillet af Lisbeth Tanghøj og Niels Peter Kløft), hedder det i anmeldelsen af Vester 60's forestilling »Jeg er et rensdyr«

Anmeldelser side 4 - 8

Foto: Tomas Bertelsen

Under Langsted's Lup

Af Jørn Langsted

For godt et års tid siden fremlagde regeringen sin redegørelse til Folketinget om børn og kultur. Den rummede et program i 10 punkter, der skal løbe i fire år. Og for knapt et år siden brugte tinget lidt tid på at debattere redegørelsen. Debatten viste nærmest bred enighed om regeringens overvejelser. Uenigheden kom stort set kun til at udspille sig om holdningen til et forbud mod reklamer for børn i tv. Kulturministeriet fulgte op på den børnekulturlitiske redegørelse ved at nedsætte Kulturrådet for Børn fra 1.1.2000 som en afløser for Kulturens Børn. Og nu har Kulturrådet for Børn så udgivet sin handlingsplan, Med liv og lyst, for de første to år af rådets 4-årige periode. Det er der faktisk kommet et rigtig godt papir ud af, et papir, der søger at forankre de meget generelle almenheder, der lå i regeringens redegørelse, i konkrete forslag til handling.

Kulturrådet for Børn vil arbejde for, at et flertal af landets kommuner og amter inden 2004 har udformet en børne- og ungdomspolitik, der også rummer en børnekulturlitik. Man vil som søg ansætte lokale og regionale børnekulturoordnatorer. Man vil oprette en årlig børnekulturspris. Man vil være med til at udvikle den kulturorienterede skole. Man vil støtte oprettelse af musikskoler, billedskoler, drama- og medieskoler. Man vil være med til at udvikle nye lokale børnekulturföreninger, støtte familieaktiviteter i samarbejde med foreninger og bevægelser, styrke aktiviteter, der lægger vægt på sammenhængen mellem krop og erkendelse, inspirere foreningslivet til aktiviteter, der kan skabe større helhed og sammenhæng i børns hverdag, støtte mødet mellem generationer og inspirere til at børn og unge får mere indflydelse og medbestemmelse i foreningslivet. Man vil sætte gang i nye museumsaktiviteter, i nye formidlingsmetoder inden for teater, dans, musik og litteratur, styrke formidlingen af arkitektur og design, skabe en uddannelse af kulturformidlere for børn, eksperimentere med lokale kulturvejledere og udvikle kulturbaser, dvs. formidlingscentre. Man vil styrke børns aktive brug af medierne, både gennem udviklingen af ny informationsteknologi og gennem en styrkelse af kvaliteten i dansk børne-tv. Man vil holde konferencer og etablere diskussioner, både på Internettet og i virkeligheden.

Man kan blive helt forpustet, når man søger at referere den mængde af forslag, der er på bordet. Men samtidig bliver man vældig imponeret over det brede spektrum af ideer og aktiviteter, der er på spil. Og man tror faktisk på, at de mennesker, der er sat i rådet, har et så kraftigt engagement, at de også vil følge op på alle disse gode forslag inden for de muligheder på 16 millioner kroner om året, som de har fået stillet til rådighed. I forhold til dette sidste, de økonomiske muligheder, som regeringen har afsat til formålet, kan man selvfølgelig da godt have sin bekymring. Når der ikke er flere penge til rådighed, risikerer det hele så ikke at løbe ud i pilotprojekter for de i forvejen særligt begunstigede og aktive? Kan man være forvisset om, at det er varige aktiviteter, der bliver sat i gang, og at de når virkelig bredt ud? Og når Kulturministeriet med den ene hånd bruger penge til børnekultur, og så med den anden planlægger at skære i Teaterrådets bevilling, hvoraf en stor del går til børneteater, kan det hele så ikke være det samme?

Det jeg drømmer om er slet, slet ikke den store sammenhæng, men bare den lille, bare den kulturministerielle. Hvis sesam-ordet i de

kommande år hedder børnekultur, så må forpligtelsen da for pokker også være ministeriets, altså at sikre, at der er overensstemmelse mellem sesamordet og bevillingerne til de enkelte kunst- og kulturområder.

Folketingsdebatten om regeringens børnekulturlitisk redegørelse kunne man se to forskellige opfattelser af barndommen være på spil. Dels en opfattelse, der går ud på, at børn skal integreres i det øvrige samfund, at de skal have masser af voksenpåvirkninger, og at de kulturelt skal have traditionen og kulturarven overført til sig. Og dels en opfattelse af barndommen som et særskilt område i menneskelivet i sin egen ret, hvortil der knytter sig en oprindelsesmyte og et ideal om, at børn og barndom i al deres/sin ufordærvethed skal præge resten af samfundet. Skærper man den her dobbelthet og bøjer den i neon, så er det opfattelsen af barndom som forberedelse til og indøvelse af voksendom på den ene side, og af barndom som reservat og kreativt frirum på den anden. Eller bøjer i stål: barndom som stedet for anarkistisk djævlyngel, der skal tæmmes, overfor barndom som paradys, hvorfra vi uddrives.

Denne dobbelthet genfindes også i Børnekulturrådets handlingsplan. I formanden, Lars Kolinds forord sættes der en modsætning op mellem Internet, ingeniører, mobiltelefoni og genteknologi på den ene side (voksne) og at opleve, at mærke, at svæve, at skabe, at føle, at glædes, at blive provokeret, at tvivle, at undres på den anden side (børn). Eller den virtuelle og mobile verden sat op overfor "at mærke mørket, vinden, regnen, træet og jorden". Tankegangen henviser helt tydeligt til opfattelsen af barndommen som kreativt frirum og reservat, som et særligt naturligt, følelsesfuldt, enkelt og humant sted. Og i flere af rådets forslag til konkrete handlinger drejer det sig om at få børnene inddraget i kulturarven og voksenverdenen, altså barndommen ses som indøvelse i voksendom.

Når man kører med både den protestantiske og den romantiske opfattelse af barndommen, så er det grundlæggende spørgsmål, om disse opfattelser er på højde med vor tid og den barndom, vi udsætter børn for. Barndom bliver, uanset om vi vil det eller ej, overfyldt med kommerialisering og varegørelse, med problemer i verden, som ingen børn kan gøre noget ved, fra hungerkatastrofer til krige og økologisk ragnarok. Barndom bliver hurtigt voksen. Og barndom bliver som livsperiode og som psykisk rum forlænget og forlænget langt ind i det, der tidligere var voksenverdenen. Barndommen som særlig livsperiode flyder ud, og den særlige "barnlige" opfattelse af sig selv som verdens centrum og af den umiddelbare behovstilfredsstillelse som en rettighed bliver tendentielt gældende norm og strukturerende princip for hele samfundet. Bubberificeringen af den måde, medierne taler til os på, er kun et enkelt eksempel. Her er det dog nok en barnliggørelse i form af infantilisering, der er på spil.

Barndom indskrænkes og barndom flyder ud over det hele. To tilsyneladende modsatrettede bevægelser, der foregår samtidig. I lyset af de her tendenser må det positive være, at børn i dag ved meget mere og oplever meget mere end tidligere generationer. Det, der er behov for, er samtalerum og struktureringssteder for alle disse massive påvirkninger. Kulturrådet for Børn lægger bl.a. netop vægt på, at sådanne steder og muligheder skal udbygges. Tak for det.

TI H@STIGE TIL HONORÉ

Ole Honoré fra Helsingør Teater blev valgt til ny formand for Danmarks Teaterforeninger (DT) ved generalforsamlingen i slutningen af april. Ole Honoré, der er kredschef i Arbejdstilsynet, afløser Jørgen Hvidtfelt og kommer til at fungere i en ny struktur for landsorganisationen, der vedtog, at der senest fra 1. januar 2001 skal ansættes en lønnet generalsekretær, som skal løfte en del af formandens hidtidige arbejdsopgaver. Et har DT tillige en landssekretær i Anne Petersen samt endnu en sekretariatsmedarbejder. BTA har givet den nye formand ti hurtige spørgsmål pr. e-mail: Hvad er dine forudsætninger for at havne i formandsstolen?

Et meget omfattende CV, opsamlet gennem en årrække og som dækker arbejde med kulturpolitik (herunder teater), formidling og gennemførelse af kulturprojekter (herunder teater) samt i øvrigt en række udviklings- og organiseringsopgaver. Og så har jeg været næstformand i 12 år.

Hvor mange teaterforestillinger ser du om året?

60 - 70.

Hvad bliver dine stærke sider som formand?

Det vil tiden vise.

Hvad er den største enkeltsag for DT i den nære fremtid?

Bedre rammer for at sikre provinsen et alsidigt kvalitativt teaterudbud gennem en forbedret landsdækkende billettilskudsordning. Og så den interne omorganisering.

Hvordan bliver kompetencefordelingen mellem formand, generalsekretær og landssekretær. Det bliver vist lidt for teknisk! Men vi vil fungere som et dynamisk team.

Er der en reel offentlig interesse for decentral teaterformidling? Ikke hvis man skal måle det efter indholdet i de landsdækkende medier, som næsten kun beskæftiger sig med kulturbegivenheder i København. Men den del af befolkningen, som bor uden for de store byer (ca. 60 %) er helt afhængige heraf.

Er teaterforeningerne, jvf. seneste nummer af "DT-nyt", en samling nyttige idioter?

Det var vist formuleret som et spørgsmål. Men baggrunden er, at den tidligere regering i sit kulturpolitiske handlingsprogram gjorde meget ud af det såkaldte "civilsamfund". Det handler om, at man i private fællesskaber efter demokratiske principper løser opgaver, som ellers var overladt til det offentlige. Det er præcis det, teaterforeningerne gør. Demokratisk, åbent, i tæt kontakt med lokalsamfundet, på ideelt grundlag og dermed meget billigt for skatteyderne. En krone i tilskud til vort område giver meget mere teater for publikum.

Er teaterforeningernes kompetence og kvalitetsbevidsthed god nok?

Det bliver aldrig godt nok, men vi gør os umage.

Hvad er dine tre største ønsker fra DT til kulturministeren?

Hvis jeg skal nøjes med tre: Sikring og forbedring af den landsdækkende billettilskudsordning - Flere ressourcer til en effektiv lokal formidling - Forsyningsikkerheden, dvs. produktion af et repertoire, som giver et alsidigt udbud og dermed reelle valgmuligheder for den enkelte teaterforening. Hvor få teaterforeninger skal der til, før DT ikke længere vil eksistere som organisation? Det er et teoretisk spørgsmål.

caj

BØRNETEATER • avis

ISSN: 0900-0291

UDGIVER:

Teatercentrum i Danmark
Suomisvej 2,2
1927 Frederiksberg C
Tlf. 35 30 44 00
Fax: 35 30 44 01
e-mail: info@teatercentrum.dk
hjemmeside:
www.teatercentrum.dk

• REDAKTION:

Carsten Jensen (ansvarshavende)
• LAYOUT: Ulf Skov
• TRYK: Trykcentralen Fyn A/S
• DISTRIBUTION: Børneteateravisen (4 numre årligt) samt Den Røde Brochure (udkom-

mer i april) sendes gratis til alle institutioner, skoler og andre potentielle abonnenter. Private abonnenter betaler 98 kroner årligt. Bestilling og afbestilling foretages skriftligt til Teatercentrum. Meddelelse om adresseændring og udeblevne numre rettes i første omgang til det lokale postkontor.

BTA 115: Næste nummer udkommer primo dec. 2000
DEADLINE: 14. nov. 2000
ANNONCER: Aftales senest en uge før deadline

Redaktionen af dette nummer er afsluttet 31.8.2000

Et meget lille blodbad

Det blev alligevel ikke til den annoncerede Store Slagtedag, da Københavns Kommune valgte sine små storbyteatre. Kulturborgmesteren fik ikke sin vilje med færre teatre og ingen af de eksisterende børneteatre røg ud - tværtimod blev der også plads til AnemoneTeatret

Af Carsten Jensen

Eventuelle læsere af forrige nummer af Børneteateravisen kunne med rette undre sig over artiklen side 3, hvor det blev mere end antydning, at Københavns kommune med Teaterrådet som bisidder ville rydde godt og grundigt op i sine små storbyteatre.

Det lå i luften efter udtalelser fra både kulturborgmester H. Thustrup-Hansen og Teaterrådet, at en benhård prioritering bl.a. ville betyde afgang for nogle af den eksisterende ordnings børneteatre. Og at en endelig afgørelse formentlig tidligst ville foreligge i slutningen af maj og først blive konfirmeret efter sommerferien.

Men ak – så meget for »pålidelige« informationer fra centralt placerede kilder i såvel Teaterråd som kommune: Allerede inden Børneteateravisen med postens hjælp var nået ud til alle sine læsere, havde dommedagsbasunerne blæst retræte, og et for børneteatrene særdeles rimeligt resultat var aftalt. Ikke mindst for AnemoneTeatret, der hermed debutterer som lille storbyteater med to millioner kroner i støtte årligt i perioden 2001-2004.

Til overflod var det driftige teater netop kommet under Teaterrådets støttevinger med et driftstilskud på en million kroner for sæson 2000-2001. Det har betydet, at man nu producerer nye og store forestillinger på livet løs.

I Københavns kommunes kulturvalg lægger man specielt vægt på, at der her var tale om en styrkelse af byens børneteatre – 8,9 millioner kroner

årligt de næste fire år blev der til de fem udvalgte børneteatre.

Syv voksentere er tilgodeset i samme ordning med i alt 24,1 millioner kroner: Caféteatret, Dansescenen, Husets Teater, Kanonhallen, Teatret ved Sorte Hest, Grønnegårdsteatret og Kaleidoskop.

De to sidste er nye, og ikke mindst Kaleidoskops indmarch i det gode selskab var ventet efter en række markante forestillinger i de forløbne sæsoner. Det gik så ud over Teater FÅR 302 og Røde Kro Teater – der dog begge kan forvente

Comedievognen i år, og teatrets administrative leder, Vibeke Fabrin, er ved relativt godt mod, men erkender dog, at Comedievognens økonomiske fremtid kunne se lysere ud.

Det andet broscene-teater, Teatret Zeppelin på Vesterbro, havde set frem til et økonomisk løft, men måtte i stedet se et let reduceret tilskud i øjnene.

Teaterrådet har været inddraget som teaterfaglige konsulenter i vurderingen af de enkelte ansøgere og må formodes at være tilfreds med det endelige resultat. Således skriver man i sin

sæsonberetning, at »vi finder, at samarbejdet både med det kulturelle udvalg og med embedsmændene har været godt, og vi har oplevet stor lydhørhed overfor vores anbefalinger, herunder vores anbefaling af, at børneteatrene prioriteres højt«.

Den vurdering deles dog ikke af alle. Således siger Jan G. Christensen, der er sekretariatschef i Dansk Teaterunion, at de mange flotte ord om at gøre noget for de københavnske børneteatre ikke har synderlig bund i realiteterne. Han peger blandt andet på, at AnemoneTeatret har været omkring andre kommunale kasser gennem mange år, og at broscenetilskuddet til to af byens børneteatre er faldet væk m.m.

Hans konklusion er derfor, at man ikke samlet set kan sige, at de faste børneteater-scener står til en økonomisk fremgang.

Råd mangler penge

Og skal man tro det nye finanslovsforslag, så bliver det ikke Teaterrådet, der kommer

Årligt tilskud til små storbyteatre i Københavns kommune 2001-2004

AnemoneTeatret	2,0 mio. kr.
Det Lille Teater	2,5
Zangenbergs Teater	1,5
Teatret Zeppelin	2,0
Marionetteatret i Kgs. Have	0,9
Kanonhallen	4,8 mio. kr.
CaféTeatret	4,5
Husets Teater	4,5
Kaleidoskop	3,5
Dansescenen	3,3
Grønnegårdsteatret	2,0
Teatret ved Sorte Hest	1,5

overgangsstøtte fra kommunen.

Nedtur

En af de store tabere i slaget om København var Comedievognen, der havde sat næsen op efter bedre tider, men ikke kom ind i varmen – og til overflod også fik frataget det hidtidige bidrag som broscene-teater på Nørrebro.

Afgørelsen følger som bekendt i kølvandet på den drastiske reduktion i indeværende sæson af tilskuddet fra Teaterrådet, hvor Comedievognens støtte røg fra 2,1 til 1,0 millioner kroner.

Siden har Københavns kommune dog i en »ekstra runde« fundet knapt 200.000 kroner til

AnemoneTeatrets nyvundne status som lille storbyteater affødte en mindre jubelfest på teatret 5. juni. Teatrets to stiftere og ledere, Lisbet Lipschitz og Albert Nielsen, benyttede lejligheden til også at bringe orden i deres private forhold og blev samme dag viet på AnemoneTeatret af Karin Bundgård, der lige så passende for dagen og begivenheden er kontorchef i Københavns kultur- og fritidsforvaltning

med guld og grønne skove til de forsmåede bejlere til Københavns teaterpenge eller til de mange andre (børne)teatre, der ser frem til Teaterrådets næste fordelingsrunde. Som det ser ud lige nu på Lyketofts finanslovsforslag, vil Teaterrådet nemlig mangle godt ti millioner kroner i forhold til indeværende år, hvor en forhøjelse på 7,5 millioner og et ekstra tilskud på 3 millioner kroner blev forhandlet hjem.

Så nu skal Teaterrådet og dets kontaktudvalg og alle de teaterfaglige organisationer nok engang på barrikaderne for at få politikerne til at indse nødvendigheden af ikke at udsulte denne del af teaterlivet.

Og stadig er der i øvrigt intet nyt om den mulige lovrevision, der skulle følge den betænk-

ning, som kulturministerens teaterudvalg barslede med i august '99 (se bl.a. BTA 110).

Ifølge finanslovsforslaget får Kulturministeriet i 2001 50 millioner kroner mindre fra statskassen i forhold til i år, hvilket er den største nettobesparelse på kulturbudgettet i seks år.

»Vi må stramme budgettet som alle andre. Efter de seneste års store kulturbevillinger vil det ikke være passende, hvis Kulturministeriet begyndte at pive. Og med de omlægninger, vi nu foreslår, skulle besparelsen kunne gå, uden at det kommer til at gøre rigtig ondt,« siger kulturminister Elsebeth Gerner Nielsen.

Tiden vil vise, om Teaterrådet og de berørte teatre vil skrive under på det...

En forkættet ordning

Efter tre års virke rapporterer Refusionsudvalget om ordningens styrke og svagheder

Af Carsten Jensen

Det koster mellem 12-15 millioner kroner om året at opretholde den refusionsordning, der ifølge teaterlovens paragraf 25 sikrer kommuner og amter 50 procents refusion af udgifterne ved køb af børneteaterforestillinger.

En undersøgelse fra Teaterrådets sekretariat viser, at 28 procent af det børneteater og opsøgende teater, der blev spillet i Danmark i 1997, var af teatre, der udelukkende modtager støtte via refusionsordningen. Men også for de teatre, der modtager støtte via teaterloven, er refusionsordningen livsvigtig for at opnå den nødvendige egenindtjening.

Britta Nørgaard fra Teaterrådets sekretariat kan med tørre tal i hånden berette, at det samlede udgiftsniveau er forholdsvis stabilt, selvom man altid ud fra tallene kan aflæse, hvor i landet årets store og i refusionsøjemed meget dyre børneteaterfestival har haft sit indtog.

Der er altså heller ikke noget, der indikerer, at det refusionsudvalg, der blev nedsat i 1997, har betydet en nedgang i statens udgifter, fordi en række teatre blev frataget eller ikke fik den attråede refusionsgodkendelse. For som formanden for udvalget, Michael Ramløse, har sagt til BTA: "Vi opfatter os ikke som et udvalg, der skal få det samlede refusionsbeløb til at gå ned, men derimod at få kanaliseret penge ind i det gode teater".

Det har i de tre år betydet mange showcases, mange afgørelser og en del vrede i børneteatermiljøet – ikke mindst fra de teatre, der ikke har fået refusionsgodkendt deres forestillinger.

Erfarings-rapport

Nu er Refusionsudvalget så barslet med en rapport, hvori man fremlægger erfaringer fra de første tre år.

Udvalget erkender, at ordningen har været forkættet, men anbefaler at man med diverse justeringer fortsætter arbejdet. Man finder det rimeligt, at der findes et organ til at sikre, at statsstøttede teaterforestillinger opfylder visse kvalitetsnormer.

Udvalget ser sig ikke her som et kunstnerisk råd, men et udvalg, der skal tage stilling til den rent håndværksmæssige side af en forestilling. Og man fremfører, at den nuværende ordning i modsætning til den tidligere mere mekaniske refusionsordning har været med til at give nye teatre og konstellationer af skuespillere med talent

FAKTA

Refusionsudvalget:

Michael Ramløse (formand), administrativ leder; Marc van der Velden, instruktør; Hans Henrik Clemensen, skuespiller; Grete Tulinius, skuespiller; Julie Forchammer, scenograf.

Refusions og showcases efterår 2000

Der var ansøgningsfrist for refusionsgodkendelser for sæson 2001-2002 den 1. september. Herefter bliver der holdt showcase i København den 30. september og den 1. oktober 2000 og i Århus den 7. og 8. oktober 2000. Godkendelser og afslag bliver meddelt senest den 1. november 2000.

En succeshistorie: 26-årige Sara Topsøe-Jensen er uddannet på en privat teaterskole og lavede »Var der engang« i samarbejde med en af skolens lærere. Forestillingen blev set og vurderet af et velvilligt refusionsudvalg og efterfølgende inviteret til børneteaterfestivalen i april i Ringsted, hvilket bl.a. resulterede i en række engagementer og indbydelser til allehånde festivaler i udlandet

mulighed for at vise deres forestillinger og dermed komme til at leve af teater.

Refusionsudvalget mener også, at man bør beholde den nuværende udpegningsprocedure, hvor Teaterrådet udpeger tre medlemmer og UBOT to - hvilket er med til at sikre en rimelig uafhængighed af områdets interesseorganisationer.

Skævheder rettet op

Med udgangspunkt i, at alle teatre har et velbegrunder behov for at kende refusionsforholdene så tidligt som muligt for at få afklaret forestillingernes afsætningsmuligheder har Refusionsudvalget undervejs i arbejdet fået kulturministeriel accept af, at man kan afvikle showcase i efteråret med udmelding af refusionsgodkendelser pr. 1. november, der gælder "med tilbagevirkende kraft" i hele den indeværende sæson, og at refusionsgodkendelser, der gives 1. marts, gælder i perioden 1. marts til 30. juni og for den kommende sæson.

Blandt ønskerne til det fremtidige arbejde er:

- At Refusionsudvalget får mulighed for at godkende/afvise et teaters forestilling på baggrund af det kvalitetsniveau, udvalget har konstateret ved tidligere at have overværet teatrets forestillinger. Det skal kunne gælde fx. juleforestillinger og udenlandske gæstespil samt forestillinger, der produceres (for) sent på året til at kunne deltage i de relevante showcases.
- At der indføres en klar dispensationsbestemmelse, som Refusionsudvalget kan benytte sig af til at refusionsgodkende forestillinger på andre tidspunkter end de fastsatte.
- At også fri- og privatskoler og selvejende institutioner kan få refusion, hvor det i dag alene er amter og kommuner.
- At refusionspengene ikke som foreslået af nogle flyttes over til produktionsleddet.

Refusionsudvalgets rapport kan læses i sin fulde længde via Teaterrådets hjemmeside:

www.teateraadet.dk

Med en gyser om unge forskanset i fantasiens verden, skrevet af en debuterende dramatiker, viser Odsherred Teater sig igen som ungdomsteatrets frontløber

Virkelighed på vrangen

ANMELDELSE

Odsherred Teater: I virkeligheden. Manuskript: Jesper Wamsler. Iscenesættelse: Aslak Moe. Dramaturg: Janek Szatkowski. Scenografi: Marianne Hartvig Nielsen. Koreografi: Vera Mäder. Medvirkende: Stine Schröder Jensen. Vera Mäder og Andreas Dawe. Aldersgruppe: fra 14 år og op.

Der er koldt og mørkt og i enhver henseende ukomfortabelt. Men der er også trygt. Forskansen bag kældervæggens rå beton - i begyndelsen kun mentalt, senere også fysisk - føler to unge sig i sikkerhed for en uvenlig omverdens kugleregn af krav. Hvor den daglige trussel består i forventninger om sociale, faglige og følelsesmæssige kvalifikationer, der ikke er i besiddelse af - af den ene eller den anden grund.

Vi får det ikke nøjere beskrevet, og er heller ikke interesseret. Det er nuet, der tæller - både for os og for dem i kælderen, hvor udsagningsanlæg og flyttekasser fra boligblokkens beboere udgør de anonyme

rammer om et uhyggeligt spil. Deres blotte tilstedeværelse i det rå rum fortæller alt om marginalisering og hjælpeløs ensomhed og behovet for et fristed. Men det er et behov, som er så påtrængende, at det ikke kan tilgodeses ved at bryde ud og søge frihed - slet ikke.

Den slags initiativer er der ikke overskud til i den anpændte, unge fyrs desperate liv. Tværtimod drejer det sig om at finde beskyttelse inden for murene - jo tykkere jo bedre. Mens alt det andet holdes på afstand ved at forvandle nederlagene og den manglende succes i et liv "hvor der ikke sker så meget" til kulørte løgnehistorier.

I kælderen kan en ung, køn pige også i ro og mag gå i selvsving med turbo og speed-snakke sin paratviden fra sladderpressen ud i hovedet på ham. Som om hun kan snakke sig fra et liv uden mål og mening.

En ungdoms-gyser

I rollen som den unge mand er Andreas Dawe forestillingens dramatiske drivkraft, men i tæt samspil med Stine Schröder Jensen.

Andreas Dawe er den dramatiske drivkraft i "Virkeligheden" i tæt samspil med Stine Schröder Jensen, mens den dansende Vera Mäder er mere fjern. Foto: Niels Juel Berg

Det gør indtryk, når de vender vrangen ud på den virkelige virkelighed og vise de to unges famlende forsøg på at se hinanden bag de fælles fantasier.

Det er deres fortvivlede forsøg på at etablere deres egen - alternative - virkelighed, som skaber det indre drama i forestillingen "I virkeligheden". En ungdomsgyser, hvis nyskrevne tekst af den debuterende Jesper Wamsler rammer en troværdig jargon. Men som ikke går af vejen for at skabe lidt lys i forestillingens triste undergrundsverden med nogle sødt-poetiske statements.

For det meste er det dog de let gennemskuelige usandheder, der køres af i et rablende tempo i den grumme leg, hvor alt er tilladt, hvis det kan tjene til at holde livets ubærlige realiteter væk. Indtil det heller ikke mere lader sig gøre, fordi fantasien og situationen efterhånden tager magten fra dem i deres selvvalgte isolation.

På det tidspunkt har kælderens fået en beboer, Vera Mäders danserinde, hvis små-mystiske tilstedeværelse man har svært at tage rigtigt alvorligt i sammenhængen, og som hverken gør fra eller til i forestillingen. Kursen er for længst sat mod den uundgåelige konfrontation med myndighederne og det lige så forudsigelige resultat. Langsomt trækkes de to piger ind i et uhyggeligt univers, hvor den unge mand med stigende paranoia barrikaderer sig - og dem, indtil enhver vej tilbage til lyset og livet er lukket.

Randi K. Pedersen

Teater Trekantens småbørnsforestilling
"Luft under vingerne"
er fyldt med billeder og begivenheder

Sutteklud og sejltur

ANMELDELSE

Teatret Trekanten: Luft under vingerne. Forfatter: Pascal Sanvic. Instruktion: Pia Gredal. Scenografi: Patricia Gattepaille. Værksted: Ole Funch og Birgitte Hansen. Komponist: Patricia Gattepaille. Medvirkende: Tom Rosendal. Aldersgruppe: 1,5-5 år.

En lille dreng mister sin sutteklud en dag, hvor han falder i søvn i legepladsens sandkasse. Suttekluden er hans allerkæreste, så den må og skal findes. Det bliver den - og mere til. På drømmenes vinger flyver drengen af sted. Som en stor fjerprægtig fugl. En sej fighter, der med fuld fart fremad kan modstå den strideste blæst, dykke ned til fiskene, forstå deres sprog og finde vej til den forsvundne sutteklud - for der ved endemålet at mærke, hvordan lysten til nye oplevelser og nyt land (ikke mindre end en fjern sydhavsø) er blevet større, end

behovet for en sutteklud.

Teater Trekanten, som er et nyt egnteater i Vejle kommune, lægger fint ud med deres første turnerende småbørnsforestilling, "Luft under vingerne".

Forestillingen er for de 1,5 til 5 årige. Et kæmpe udviklingsforløb at gabe over. Fra de mindste, som lige har lært at gå og stadig tumler med sproget. Til de ældste, som for længst har lært at formulere sig.

Det ved Pia Gredal, som er instruktør og Tom Rosendal, som er alene på scenen som fortæller og dukkefører. Derfor har de valgt en overskuelig historie gjort af genkendelige detaljer og hjemmehavende bemærkninger. Det er iscenesættelsen og kontakten, som betyder noget, snarere end om børnene nu lige får hvert et hjørne af den store sammenhængende historie med. Der skal klarhed, kontakt og handling til. Der skal være små overraskelser, de kan leve med i. Og det er der i rigt mål.

Tekstmæssigt er forestillingen

Tom Rosendal med dukke-drengen og en simpel historie med indlagte overraskelser

ingen perle. Historien er klar. Med et roligt fortælleforløb og en overskuelig og håndgribelig tematik om at miste og modnes. Der er fornøjelige komik-naive replikker, så som fortæller-kommentaren "fisk ved så meget" og små holdningsmæssige "rigtigheder", som for eksempel "En gammel ven kan ikke sådan erstattes". Brugen af over-børnetilpassede vendinger, som Moder Blæst og Onkel Jord, vidner derimod ikke om den store opfindsomhed eller selvstændige tolkningsformåen.

Dukkeføringen er hverken bemærkelsesværdig eller exceptionel, nærmest ligefrem og praktisk-illustrativ. Og dukken er med sin slaskekrop og glatte plastikho-

ved som taget direkte fra et barnekammer, men langt fra noget kunststykke.

Forestillingens styrke ligger derimod i alle de tryllier, som hele tiden sker for øjnene af børnene. Ud af en konkret genkendelig situation folder en farverig og bevægelseslysten fantasi sig ud. Til at forstå og alligevel fyldt med ukendtheder. Fra den hjemlige åbningsscene med sutteflasken, tøjdyrene, den lille bløde sutteklud og hængekøjen med det snorkoblende (dukke)barn. Over alle de forvandlinger, der sker fra det øjeblik, sandkassen forvandles til bål, bølger og baskende fugle.

Kirsten Dahl

Svimlende smuk rejse

En fabelagtigt dramatisering og en eventyrlig og smuk scenografi gør rejsen med Nils Holgersen til en svimlende oplevelse

ANMELDELSE

Det Lille Turnéteater: Nils Holgersens forunderlige rejse. Af Selma Lagerlöf. Iscenesættelse: Marianne Andreassen. Scenografi: Poul Fly Plejdrup. Lysdesign: Pernille P. Komponist: Stig Christensen. Medvirkende: Peter Holst. Aldersgruppe: 4-8 år.

Selma Lagerlöfs vidunderligt vidtløftige beretning om Nils Holgersens og Morten Gases forunderlige rejse er i en fabelagtig dramatisering blevet et mægtigt drama for små tilskuere. Den korte, koncentrerede form synes nærmere at forstærke end at svække den berømte fortælling, der er skåret til, så den er let at følge, men hvor intet væsentligt går tabt.

Forestillingen er langt fra blot en flot og idérig illustration af en eventyrlig tur op gennem Sverige og tilbage igen. Den er en lærerig og tankevækkende dannelsesrejse, som opleves og gennemleves med sanserne og følelserne uden på tøjet i et magisk rum, hvor alt kan ske - og sker.

Det er skønt at se hele det store, professionelle teatermaskineri kørt i stilling for at lave en teaterforestillingen for små børn, og resultatet er overvældende spændende og udtryksfuldt. De mange scene- og personskeft både med og uden dukker på den minimale plads er præget af tekniske løsninger, som er så opfindsomme, at de i sig selv er teater.

På samme måde høres musikken ikke blot som toner, men som en fremragende, meddigten lydkulisse, der ligesom de mageløst smukke scenebilleder og den malende lysætning tilføjer dramaet ekstra, kunstneriske dimensioner.

Godt tænket i Det Lille Turnéteaters nyindrettede bus med Danmarks mest intime scene i børnehavestørrelse tages tilskuerne med på rejsen af en fremragende iscenesættelse - og af Peter Holst. Hvis nuancerede og intense spil som historiefortæller og dukkefører sætter liv til den drilagtige bonde, der kommer hovedkuls af sted og vender hjem igen til de kendte, trygge omgivelser i god behold. - Kloge-

Der oprulles et smukt og fantasifuldt univers i Det Lille Turnéteaters minimalistiske rullende teaterscene

re på sig selv og verden.

Et skatkammer af stemninger

Den uvorne Nils har generet nisen på familien Holgersens bondegård så tilpas længe, at han i arrigskab tryller knægten så lillebitte som en hånd. Derfor kan Nils ikke holde fast på gårdens gase, som vil flyve sin vej, men bliver i stedet selv trukket med op. Huj hej går det derudad på ryggen af Morten Gase, tronen højt over det svenske vinterlandskab på vej mod Lapland i slipstrømmen fra de smukke vildgæs, der vakte udlængslen i den tamme gase.

Undervejs er der masser af action med nødlanding på isen, konfrontationer med den snu og hævnerrige ræv, som er så frygtelig sulten, og mange andre - og langt værre - udfordringer.

Scene for scene afslører den

forunderlige rejse et skatkammer af fortættede stemninger af gys og inderlig glæde. Hvor intet er så skræmmende, som det måske lyder, fordi det uhyggelige veksler med prosaisk humor og lysende poesi. Hvis stærkeste udtryk er de spinkle, raffinerede masker, som ligner mellemting mellem lette, rimdækkede kviste og spinkle dyrekogler.

Det Lille Turnéteater sætter prisværdigt stramme aldersgrænser for forestillingen. Hensynet til lilleputsæderne i den nye teaterbus spiller måske også ind. Men får man chancen, er det bare med at møve sig ind og krølle sig sammen. »Nils Holgersens forunderlige rejse« er børneteater i verdensklasse, og selv om den er beregnet på de 4-8 årige, er den mindst lige så betagende for store børn og voksne.

Randi K. Pedersen

Hjortespring og fadersavn

DRT sætter atter fokus på hverdagseksistenser og livsværdier

ANMELDELSE

Det Ripensiske Teaterselskab, DRT: *Et Sofastykke*. Forfatter: Susanne Jakobsen. Instruktion: Jakob Mendel. Konsulent: Morten Dankert. Medvirkende: Ole Barkentin Lauritzen. Aldersgruppe: 5-10 år.

Susanne Jakobsen fra det første hold af dramatikerelever på BTS og Odsherred Teatercenters Væksthusprojekt for ny dansk børneteaterdramatik har begået en fin lille tekst om en lille mands store savn og den ikke mindre store fantasi, han udfolder for at holde 'livet i kog' og lysten levende.

Stykket hedder ikke for ingenting "Et sofastykke". Hele to hjorte-malerier danner ramme for en både skør, lidelsesfuld og lun

historie. Historien om malerisælgeren Kaj Hjort - en mand med mange hemmeligheder og store drømme.

Hvilke skal ikke røbes her. Blot at fundet af sjældne sager i bjerghuler, glæden ved Karens bagerboller og maleriernes forelskede hjorte alle sammen er tråde i Kaj Hjorts personlige fortælling om at savne en far og brænde for en kvinde.

Historien er sjov, fordi den trasker derudad i bedste røverhistorie-stil. Charmerende i kraft af en række små finurlige detaljer. Og fascinerende, fordi man lige så langsomt fornemmer, at det, som ser ud til at være løgn og latin, har en nok så tragisk realitetsside. En virkelighed, som ikke bare hører Kaj Hjort til, men som både børn og voksne blandt publikum kan finde stier at genkende sig selv på.

Glimt i øjet

Med Ole Barkentin på scenen og Jakob Mendel i instruktørstolen kommer Susanne Jakobsens tekst til sin ret.

Ole Barkentin mestrer den underspillede stil, der skal til at forløse tekstens finurlige drilskheder. Og han har roen til med et glimt i øjet og en sikker trumf i inderlommen at levendegøre tekstens konstante strøm af 'der-stikker-noget-smertefyldt-under-men-jeg-lister-det-kriblende-langsomt-frem'. Hans åbne og tillidvækkende facon gør, at publikum slapper totalt af og bliver interesserede i at få del i forestillingens hemmeligheder.

Jakob Mendels hverdagslige og lune iscenesættelse giver plads til skøre små overraskelsesbidder. Konkyliejagt op gennem et

frakkeærme, hjortefangst i skoletasker og fodring af guldfisken Erna. Og den giver plads til pausen - plads til at man kan more sig og mærke 'bag om' latteren.

"Et sofastykke" er skåret over den samme læst som mange af Det Ripensiske Teaterselskabs øvrige forestillinger. "To med det hele" og "Ingenting" for eksempel. DRT har sin helt egen jyske facon. Med fokus på små, almindelige hverdagseksistenser bringer det sydvestjyske teater essentielle livsværdier til torvs på en drilsk, drøvende facon. Så er lysten til en lille lun sag, der hverken dyrker nye æstetiske landvinger eller punker publikum med udadvendt power, kan "Et sofastykke" anbefales.

Kirsten Dahl

Peer Gynt udsat for
sødme, elguitar - og
undertekster

Godhedens grundtone

ANMELDELSE

Nørregaard & Reiches Teater: *Peers lille verden*. Forfatter: Carsten Wittrock. Komponist: Ole Højer Hansen og Jonny Schmidt. Instruktion: Ole Sørensen. Scenografi: Julie Forchhammer. Dukker: Gertrud Exner og Marie Louise Mäkinen. Musiker: Jonny Schmidt. Medvirkende: Hans Nørregaard, Gertrud Exner, Per Spangsberg og Lars Ottosen. Aldersgruppe: 8-12 år og voksne

Nørregaard & Reiches ny forestilling, "Peers lille Verden" er en klassiker-tolkning. Carsten Wittrock har omskrevet Henrik Ibsens store berømmede versedrama "Peer Gynt" fra 1867. I lighed med Ibsen vil Wittrock fortælle noget eksistentielt: At man skal lytte til og tro på sig selv, i stedet for at fare vild i higen efter jordisk gods. Og i tråd med vor tids eftersporning af nye dramaturgier har han bygget historien op af episoder og en konstant vekslen mellem mange forskellige fortællenniveauer. De medvirkende spillere er skiftevis roller i fortællingen, udenforstående jakkeklædte kommentatorer, musikanter og dukkerførere.

Med Teater Møllens Ole Sørensen ved instruktør-roret er det blevet til en ganske livfuld sag. En pubertetshistorie fortalt med elguitar, feminin romantik og drenget kolbøtteenergi.

Forestillingen foregår i en ramme af musik, og scenen etableres i et hurtigt krydsclip: Solveig sidder i den ene ende og venter på, at Peer skal dukke op. I den anden knokler Peer løs med sin irriterende

Lars Ottosen, Per Spangsberg, Hans Nørregaard og Gertrud Exner i Nørregaard & Reiches ambitiøse fortolkning af "Peer Gynt". Foto: Jonna Keldsen

u-parathed. Herfra fortsætter forestillingen i et stadigt skiftende væv af musik, skuespil, dukkeanimation, sang og dans.

Skrider ud

Begyndelsen fungerer fint. Den unge Peer etableres i et legende ping-pong spil mellem Per Spangsberg og Lars Ottosen. Gertrud Exner forgylder scenen med blidt nærvær som Solveig. Og Hans Nørregaard rejser sig som et alenlangt forklædetårn af en rappenskralde-mor-Åse.

Siden følger en vild og velkomponeret troldscene. Der er farer på færde og mystik i luften, når Peer får hale; små fæle trolddukker danser rundt på skuldrene af Fjeld-

kongens kappe; og den dyriske datter snitter løs med sin kniv.

Knappestøberen kommer på banen. Peer er rådvild. Men stykket bliver det også.

Forestillingen begynder at skride ud og stritte. Teksten bliver i for høj grad undertekst-tale. For mange ord på underliggende meninger og dybe essenser, skaber distance. Alt imens fortsætter iscenesættelsen med de mange ind-i-hinanden-vævende udtryksformer. Peer optræder nu også som en lille animationsdukke. Forvirret flakser han rundt i verden. Havner i et fremmed fangehul med dinglende dukker. For ret pludseligt at ryge hjem. Frisat til Solveigs åbne favn.

"Peers Lille Verden" er et ambitiøst pro-

jekt. Med sine mange dramaturgier og sin abrupte og abstrakt-sammenstrikkede fremtræden. Godhedens grundtone mærkes hele vejen igennem. Der er masser af befordrende fantasi i iscenesættelsen. Og forestillingen er velspillet.

Det 8-12 årige primærpublikum kan givetvis lide Jonny Schmidts seje elguitar. Og det hormonelle spil mellem Peer og Solveig ryger nok også ind under huden på mange. Men forestillingen spiller med en fare for, at publikum enten ikke får fat i hovedbudskabet på grund af den sindrige form, eller bliver trætte af den fremskudte 'sådan-skaldet-her-altså-forstås'-tale.

Kirsten Dahl

Paolo Nani lægger ansigtet i rette folder og slår krøller på sig selv i sit hæmningsløse rum-eventyr. Foto: Marco Caselli

Det italienske vækkeur

Paolo Nani charmerer og provokerer med sin uortodokse form, men spørgsmålet er, om der er mere underholdning end dybde

ANMELDELSE

Paolo Nani Teater: Aliens - er der liv på jorden? Tekst: Paolo Nani og Hanne Line Svendsen. Instruktion og skuespil: Paolo Nani. Rådgiver: Nullo Facchini. Aldersgruppe: 10 år og opefter.

Paolo Nani er et vækkeur. Han vil have sit publikum til at vågne op. Opdage sig selv og mærke grænser. Samtidig vil han skrive sin egen historie som tilflyttende italiensk teatermand ind i forestillingens tekst. Og det går ikke stille for sig.

På en scene af næsten ingenting sender Paolo Nani sig selv som rumvæsne ned til jorden. Indlysende, men alligevel genialt fundet på. For rumvæsnet er den ultimative novice ud i begribsløsheden af, hvad et menneske overhovedet er. En dummkopf og en skvadder-mikkel, der må starte fra scratch med ALT. Først med kroppen. Siden med alle de moralske regler.

Små hvide overskrifter kastes op på en sort dias-baggrund og skaber kapitler i et hæsblæsende forløb. "Da jeg var barn", "Begyndelsen", "Rejsen", "Sindet", "Tabuer", "Er der liv på jorden?" og "Nu, hvor jeg er voksen".

Mimisk talent

Paolo Nani er et imponerende mimisk talent. En poetisk klovn, der i vitalt vigør får publikum til at knække sammen af grin, når han drilsk hitter på og slår krøller på sig selv.

Scenen, hvor rumvæsnet forsøger at få styr på sin nyhvervede menneskekrop, er eminent og kostelig sjov. Paolo Nani's øjne triller ulydigt hid og did. Tungen ruller sig ud som en kilometer lang løber, han med bøvler får mast ind i gabet igen. Torsoen er fyldt med behagelige røre-steder. Og benene er superelastiske stolper, der kan

stavre rundt på uendeligt mange tosede måder.

På samme vis i madsekvensen. En speak guider den stakkels uvidende rummand. Men manden handler før ordene, eller ter sig håbløst kikset. Så ind ryger både servietter og hele citroner. Med bollen går det rivende galt. For ikke at tale om mandens møde med det at indtage væske.

I "tabu"-kapitlet kommer publikum på prøve. Med tryk på omdelte signalapparater skal de markere, hvornår deres moral siger stop: Ved prut, lort eller pikslikker.

Hæmningsløst

"Aliens - er der liv på jorden?" er befriende uortodoks. Ubekymret hæmningsløs og vovet vild. Publikum opfordres til at rasle løs med udleverede slikposer, og gaver flyver gennem salen.

Provokationen er klar. Anderledes og ny. Men ikke utvetydig. En tone af sovset amerikansk soap blander sig i den vågne radikalitet. Jeg bliver usikker: Lal eller idé? Dybde eller overflade? Og mærker, at forestillingen er mindre farlig end den giver sig ud for at være. Det morskabsprægede og det Paolo Nani-biografiske fylder mere end de almentmenneskelige tabuer og livsværdier, forestillingen sætter publikum i forbindelse med. Og der er kurre på rytmen. Spil, som får for lang elastik og mister bid.

"Aliens - er der liv på jorden?" er charmerende, dygtig og tankevækkende underholdning. Men den er ikke lige så vellykket som Paolo Nani Teatrets stadigt efterspurgt debutsucces "Brevet".

Måske holder Paolo Nani for mange bolde i luften ved både at ville i interaktiv tale med publikum og samtidig problematisere sit eget liv som alien i Danmark?

Kirsten Dahl

Pibestop og dødsdrift

Det er svært at blive overbevist om, at de medvirkende selv tror på den groteske historie om samen Samuel, der ikke vil blive voksen

ANMELDELSE

Vester 60: Jeg er et rensdyr. Forfatter: Søren Ovesen. Iscenesættelse: Per Linde-roth. Scenografi: Niels Secher. Komponist: Jens Tolsgaard. Medvirkende: Lisbeth Tanghøj og Niels Peter Kløft. Aldersgruppe: 4-9 år.

Schyyy.. Mor sover. Man hører den dybe, grove stemme og bliver mere forundret end forventningsfuld. Nok er konen tydeligvis oldgammel, men hendes småvrantne råberi er alt for forvrænget til at ligne noget fra det virkelige liv og alligevel ikke overdreven nok til at være morsom.

Det viser sig hurtigt at være hele forestillingens problem. For selvom »Jeg er et rensdyr« er en prisværdig satsning på dygtige kræfter hele vejen rundt, så er der kludder på de indre linjer, og det sætter sig spor i de medvirkendes spil. Man har bliver ikke rigtig overbevist om, at de selv tror på, at historien er helt så gribende, så poetisk og så morsom, som der lægges op til.

Forestillingens eksotiske same-udstyr med skind og uldtøj, kvaster og kulørte borter giver historien en flot visuel ramme. Men iscenesættelsen har ikke besluttet sig til, om de bare skal tage spiller for pålydende som en grotesk komedie - hvad den indimellem meget udvendige spillestil mest lægger op til - eller om det hele bygger på psykologisk magtspil mellem mor og søn, som skiftevis har overtaget i det noget umage parforhold.

Sønnen Samuels lalleglade optagethed af gamle jazz-grammofonplader, som han stumt mimer med på, selvom han ikke må for sin mor, er for avanceret for tilskuerne. Igen er den grov-komiske form

let og ligetil, men den appellerer ikke til publikum, fordi indholdet er møgsvært.

Eksotisk piberøg

Musikken kender de næppe, og som er for små til at fatte symbolværdien i sønnens opførsel - og dermed pointen. At han aldrig er blevet voksen, selvom han for længst har fået alderen til det. Den forkælede fyr nægter mere eller mindre at påtage sig ansvaret for sit eget liv - og hvad værre er, fordi det truer den lille families eksistens - for renernes. De løber væk!

Der er bare det, at hans gamle mor anser det for dybt nødvendigt, at han forandrer sig, for at hun trygt kan lægge sig til at dø. Hvad hun inderligt ønsker, træder som hun er på både krop og sjæl. Ikke desto mindre tror han - og vi - på et tidspunkt, at nu er det slut. Men så hurtigt slipper han alligevel ikke.

Der skal mange gange "schyyy, Mor sover" og mange gange pibestopning, hovedrysten og pladelytning til, før Samuel omsider selv tænder og ryger en pibe. Det afgørende bevis på at han er blevet en voksen mand. Ikke særlig politisk korrekt, men uden tvivl et etnisk holdbart træk ved samekulturen, som i hvert fald på det punkt åbenbart har ligestilling - eftersom Lisbeth Tanghøjs hårdtoptrukne moderdyr næsten konstant har en lang, flot snadde hængende i den skæve mundvig.

Hendes stadige kredsen om døden og de døde er muligvis en smagssag, når det drejer sig om at vurdere forestillingens målgruppe. Det er svært ikke at mene, at det kan være hård kost for så små børn at opleve en mor, der længes efter at dø. Uanset at Samuels mor for længst har passeret bedstemor-alderen.

Randi K. Pedersen

Lisbeth Tanghøj og Niels Peter Kløft som mor og søn i autentiske same-omgivelser, komplet med snadde og rensdyrtakker. Foto: Tomas Bertelsen

Maries valg

Der er gjort en masse ud af scenografi og musik i historien om at vælge mellem guld og kærlighed. Men dramatisk er forestillingen urimeligt svag

ANMELDELSE

Ishøj Teater: Pigen og guldknapperne. Af Jytte Lyngbirk. Iscenesættelse og scenografi: Bjørn Lyngbirk. Musik og sange: Marianne Lyngbirk. Medvirkende: Stine Kjærgaard, Peter Gregersen, Allan Grynnerup, Sussi Andersen og Erik Helvard. Aldersgruppe: 3-10 år.

I det virkelige liv får man sjældent valget mellem guld og kærlighed. Men i eventyrets verden, dér gør man – og det hvad enten det er et af de gode gamle, eller et helt nyskrevet som »Pigen og guldknapperne«. En lille, køn historie efter klassisk forbillede, der næppe fanger hos børn over 7 år.

I Ishøj Teaters store sal er der flot smykket til bryllup med rødt stof og yndefulde blomsterdekorationer på væggene, der fint matcher kulissernes overdådighed af fornem 1700-tals pragt. Lidt bondemiljø er der også blevet plads til, for hovedpersonen er den rundkindede bondepige, Marie, som udsættes for store fristelser – som hun naturligtvis afviser – få dage før giftemålet med bondeknøsen Christian.

Marie er ved at sætte herregårdens loft i stand til bolig, da hun opdager en silkedrøm af en brudekjole med strålende guldknapper, som hun bare må prøve.

Ulykkeligtvis opdager den stakkels pige, at det forholder sig med kjolen som med H.C. Andersens røde dansesko. De var ikke till at få af, og det er kjolen heller ikke. De famøse guldknapper kan ikke knappes op, og gode råd er dyre, hvis hun vil undgå at blive afsløret med kjolen på.

Men før panikken når at bryde ud, dukker en god og guldglimtende fé pludselig op på det simple, renskurede loft, og under hendes kyndige vejledning gennemgår Marie en række prøvelser, der skal få knapperne op.

Skjult bag blå fløjlsforhæng venter de store udfordringer på den lille bondepike. Først guldsalen, hvor adelsmændene spiller terninger og fægter både om guld og om Marie, der siger nej til begge dele. Dernæst et lyserødt orgie af en balletsal, hvor berømmelsen venter Marie, men næppe den unge danser, der har svært ved at løfte armene. Sidste post er fyrsten og hans lyseblå springvandssal, som kan give rig-

hans frue.

Helt i tråd med Ishøj Teaters tradition aktiveres publikum et par gange undervejs i forestillingen – og ikke et ondt ord om at mime lidt og lave et par balletpositioner.

Børnene skal også give deres mening til kende om Maries valg mellem guld, berømmelse og evig ungdom eller et fattigt liv fuldt af kærlighed, og det er dybt problematisk. Kun hvis hun får opbakning fra tilskuerne, må hun bestemme sin egen fremtid, så der råbes entusiastisk ja og nej. Hvorefter féen manipulerer så kraftigt med resultatet, at børnene tydeligt reagerer på det!

Alligevel er det værre, at Ishøj Teater, som gør så meget ud af scenografi og en musik, der understreger tidsbilledet, ikke satser på et rimeligt skuespillerniveau.

Stine Kjærgaard er typemæssigt perfekt til den unge, søde Marie, men dramatisk begrænser hendes spil sig til blot at sige replikkerne. Rollen som Christian er så lille, at Erik Helvard knapt siger noget. Til gengæld skal han udtrykke sig ved blot at være til stede, og det har han ikke lært. Sussi Andersens fé er så mild, at det halve havde været nok, men er uden gnist af magi.

Kun Peter Gregersen og Allan Grynnerup evner at give de vekslende roller som bl. a. herremand, fyrste og balletmester lidt profil, så publikum måske opdager, at teater er mere end flotte scenebilleder.

Problematiske manipulation

Overraskelsen – for hende og for os – er endnu en prøvelse, som kræver, at Marie kan gennemskue et farligt bedrag. Det kan hun og undgår en ond og uhyggelig skæbne. Hun får også sin Christian og kjolen og guldknapperne med i købet af den rare herremand og

Den lyseblå springvandssal er sidste prøvelse for Stine Kjærgaards Marie, der fristes af Allan Grynnerups fyrste

Randi K. Pedersen

På Ishøj Teater ser de ingen grund til at ændre på teksten i en brochure fra starten af 80'erne. "For det er stadig sådan det er her på teatret". Lone Nyhuus har besøgt sin barndoms teater og teaterarbejdere – og konstaterer, at alt er ved det gamle. Her serveres saftvand efter forestillingen, børnene får bøger og musik med hjem. Og sådan har det været siden 1968

Af Lone Nyhuus

Måske har jeg haft dig dengang nede på Ishøj Skole," smiler Jytte Lyngbirks stemme i telefonen hen imod slutningen af vores samtale, der først og fremmest går ud på at aftale et tidspunkt for et interview. Det lykkes at finde et tidspunkt, og på vej derud i bilen bladrer mine tanker febrilsk tilbage til mine første skoleår.

Måske har Jytte ret. Der var i hvert fald et par år, hvor vore veje krydsede hinanden. Hun i rollen som én af de meget aktive og kreative lærere, min skole var fyldt med. Og jeg i rollen som ivrig 1. classes elev. Notorisk uden fortænder.

Da vi mødes ude på Ishøj Teater i den gamle Tranegilde landsby i det storkøbenhavnske randområde, bliver vi enige om, at det nok ikke har været tilfældet. Hun var ikke min lærer. Men jeg husker dem alligevel tydeligt. Både hende og hendes mand, Tonny Lyngbirk. De er en del af mit barndoms landskab herude i Ishøj Landsby.

Da mine forældre i 1966 flyttede til Ishøj, var der ikke andet end tre små landsbyer: Ishøj, Thorslunde og Tranegilde. En udørk. Og så dette forsømte og myggebefængte strandkvarter, hvor enkelte galninge havde slået sig ned på helårsbasis. At det så senere har vokset sig både stort, berømt – Arken – og berygtet – Ishøj Planen – er en hel anden snak. Men dengang var det tilstrækkeligt med en enkelt ansat på sygesikringskontoret. Det var nok til kommunens 5000 regelrette indbyggere, og skolen: den hed Ishøj Centralskole, slet og ret.

Der residerede Erik Ramløse, skoledirektør af guds og borgmesterens nåde, og da skolen blev kraftigt udvidet i begyndelsen af 1960'erne, var han hurtigt og nappede nogle gode, unge kræfter. Blandt andre Jytte og Tonny Lyngbirk, der udover deres pædagogiske uddannelse begge havde taget en producentuddannelse på Danmarks Radio, hvor de op gennem 60'erne stod bag 100 hørespil. Jytte skrev og Tonny iscenesatte.

På Ishøj Skole havde også Povl Kjølner sin daglige gang. Og Lyngbirks fik hevet den unge sangmager med ind på Danmarks Radio, hvor han efterhånden fik mere og mere fodfæste. Fra de første musikalske bidrag til Lyngbirk'ernes hørespil til egne tv-programmer. For eksempel "Povl Kjølner og Ishøj Børnene". Det var vist det de hed, og det var vi meget stolte af på Ishøj Skole. Hvis Povl Kjølner nærmere sig en gudelig-nende status ude i det ganske land, så skulle I bare vide hvad han var i Ishøj. Al tings skaber!

"Og det var mig, der opdagede ham," griner den nu 70-årige Tonny Lyngbirk, da vi sidder i teatrets hyggelige køkken.

Her i "Teatrets hjerte" har den faste stab i det nærmeste dansk teater kan komme på et ensemble i gammeldags forstand, bænket sig med et krus kaffe. Den har Sussi Andersen stået for gennem snart 25 år. "200 gram den er god," siger hendes kolleger.

Sussi gik et par klasser over mig på centralskolen, og i løbet af samtalen finder vi frem til at vi sikkert også har leget sammen. Mens jeg drog ud i den store verden efter skolen slog Sussi et smut forbi Ishøj Teater. Og blev hængende.

"Her spiller vi ikke kun teater. Bagefter forestillingen har vi publikum siddende omkring et glas saftvand. Vi kan høre, om de har forstået det, og om de har nogen spørgsmål til os. Vi står til rådighed for børnenes lyst til at bearbejde forestillingen bagefter og får også selv rundet forestillingen af. Så vi spiller ikke bare et stykke og sender publikum hjem. Det er en hel oplevelse," fortæller Sussi, og suppleres af Allan Grynnerup, der har været på teatret i næsten lige så mange år.

"Der var dog nogle få år, hvor jeg blandt andet troede, at jeg skulle være instruktør på et stort teater. Det var en interessant oplevelse," griner Allan, og fortsætter:

"På et tidspunkt fik jeg mulighed for at komme tilbage hertil, og det tog jeg imod med kyskhånd. Den måde som vi laver børneteater her, står vores hjer-

Teater i et randområde:

En hjertesag

Fra historiebogen: Ishøj Teater ved årsskiftet 1972-73, hvor man var flyttet fra kælder til nye omgivelser i landsbyen Tranekilde, hvor "I solens land" blev opført. Forestillingen var bygget over en maya-indianer-myte og lod de små tilskuere få lod og del i spillets gang. Helt i medspilspionerne Jytte og Tony Lyngbirk's gældende koncept. Som også indbefattede saftvand efter forestillingen, serveret af "Mormor", mens spillerne snakkede med børnene. Her er Tony Lyngbirk på krigsstien, overvåget af medspillerne Jytte Lyngbirk og Günther Mandsdotter i baggrunden, mens Bodil Sangill ses blandt de aktive tilskuere. Foto: Poul Henriksen

te nær. Vi har fundet en form. Der er nogle muligheder dels for at udvikle sig selv, og dels for at give børnene nogle oplevelser. Udover det kunstneriske, at vi laver teater, er det også et stykke pædagogisk arbejde."

...

Omkring bordet sidder også Bjørn Lyngbirk, der i sin egenskab af søn i foretagendet har været med helt fra starten. Fra dengang forældrene, ansporet af arbejdet med skolekomedierne i 1964 og 1965, fandt ud af, at levende teater kunne noget andet end hørespillene.

I 1968 etablerede de et Ishøj Teater nede i deres kælder i Ishøj Landsby, og efter amerikansk community-model blev børn fra hele Sjælland fragtet med busser. I 1972 var det klart, at stedet var for lille, og foretagendet flyttede til Tranegilde Landsby.

Bjørn var med hele tiden, det samme var søsteren Marianne, der nu laver musik til teatret, det samme var Jyttes mor. Og da faderen Tony Lyngbirk nu er overgået til positionen Seniorrådgiver, som det bliver sagt med et lille smil, er Bjørn blevet kunstnerisk leder for teatret. Et lille teater, der spiller for mellem 40.000 og 60.000 publikummer om året. Og har gjort det konstant siden 1972. Et teater, der har tre nye produktioner om året, og som i julemånederne spiller fire forestil-

linger om dagen – og som sørger for saftvand og snak med publikum efter alle forestillinger. Og et teater, der har tre ugers koncentreret produktionstid op til hver ny forestilling.

"Men den egentlige produktionstid er længere end tre uger. Vi har et manuskript, som Jytte har skrevet, og der er en instruktør, der har gennemarbejdet det. Så det er en meget traditionel arbejdsform. Men det er også meget flydende. Alle kommer med input, og alle er meget med til at ændre tingene. De tre gamle (udover Sussi og Allan er det Peter Gregersen) har været på stedet gennem 20-25 år, og har en enorm erfaring. Man skal være en skidt knægt, hvis ikke man åbner ører og øjne og suger til sig. De er så dybt professionelle, at en stor del af det, de kommer med, kan man lige bruge," fortæller Bjørn, der har overtaget faderens plads som instruktør på teatrets forestillinger.

...

Men det er stadig Jytte, der skriver stykkerne. Netop nu er den 65-årige dramatiker i gang med stykke nr. 106 på Ishøj Teater.

"Jeg fået lov til at lege så meget og prøve så mange udtryk som dramatiker, at der har sat sig nogle erfaringer. Og det er fælles erfaringer, som vi får at trække på. Det giver noget rygrad."

Selvom teatret gennem årtierne

har eksperimenteret med mange former: forumteater, medspilsteater, mange mindre scener, har det altid været med eventyret som ydre ramme:

"Gennem eventyret har jeg kunnet fortælle børn alting. Det er ting og følelser, som vi alle sammen har et forhold til. Børnene fatter det umiddelbart, og at skrive det, giver mig lige så meget, som det giver børnene."

Netop teatrets tidlige og konstante fascination af eventyret kan måske være én af grundene til at Ishøj Teater skilte sig ud fra resten af medlemmerne af Børneteatersammenslutningen i de politisk prægede 60'ere og 70'ere.

"Der var mange, der ikke syntes, at det var ok med eventyr."

Men også de anderledes vilkår som familien Lyngbirk levede under, gjorde en forskel:

"Vi havde jo familie på det tidspunkt, så vi kunne ikke gå ud og være bohome. Der var ikke plads til de tidsmæssigt krævende organisatoriske ting ved siden af. Vi havde så travlt med at producere og være sammen med børnene. Det er selvfølgelig en prioritering. Andre ville måske

have valgt anderledes."

...

Men familien valgte deres teater, og teatret valgte sin vej. Og den har de holdt fast ved gennem mere end 30 år. Tilsyneladende med stor succes. Det er ikke kun et trofast publikum som Ishøj Teater kan bryste sig af. Det er også en massiv støtte fra hjemkommunen, der for fire år siden valgte at give deres teater sikkerhed for de næste 10 års bevillinger:

"Borgmesteren prioriterer en positiv udveksling mellem kommunen og de andre kommuner, og ser teatret som et godt visitkort. Og så kommer borgmesteren og alle hans børnebørn hernede," smiler Jytte Lyngbirk, der nok tror at den stabile succes skyldes teatrets store vægtning af de sociale aspekter omkring teateroplevelsen.

"Men det er ikke noget, vi har valgt for at få et stort publikum. Det er fordi, at sådan synes vi, det skal være."

"Man kan heller ikke *fake* så længe," griner sønnen, og fortsætter:

"Det går godt her på teatret, og vi har ikke behov for føle at vi er i samme klub. På en eller måde har vi nok i os selv. Det er en arbejdsplads og vi laver teater."

Ishøj Teater

Ishøj Teater blev grundlagt i 1965 af Jytte og Tony Lyngbirk, der begge er uddannede pædagoger og universitetsuddannede og i en årrække skrev og instruerede hørespil i Danmarks Radio for børn og unge.

De første år blev teatrets forestillinger opført på lejede scener i København, bl.a. Allé Scenen, Comediehuset og Vesterbro Ungdomsgårds Scene. I 1968 byggede Jytte og Tony Lyngbirk i 1968 et lille teater i forbindelse med deres hus i Ishøj landsby, hvortil publikum blev kørt i busser. I 1971 blev det nuværende Ishøj Teater bygget i Tranegilde landsby, hvor der siden har været spillet for mellem 40.000 og 60.000 børn og voksne om året.

Ishøj Teater var aktiv i det forberedende arbejde med at danne Børneteatersammenslutningen i 1969, men forblev kun medlem frem til 1973. I 1977 var

teatret med til at stifte det kortlivede Dansk Børneteaterforbund.

Ishøj Teater har siden 1968 været en selvejende institution med en bestyrelse på seks medlemmer. Formand er sekretariatschef i Ishøj kommune, Anders Hvid Jensen. Siden 1986 har teatret haft status som egnsteater i Ishøj Kommune.

Teaterleder er Jytte Lyngbirk, mens Bjørn Lyngbirk er kunstnerisk leder.

Teatrets spilleperiode går fra september til juni. Sæsonen igennem spilles to-tre daglige forestillinger og på enkelte lørdage.

Publikum hentes i busser fra hele Sjællandsområdet. Billetprisen ligger mellem 34 og 60 kr. pr. billet, excl. transport.

Læs mere om teatret på www.ishojteater.dk

Nordisk Teaterfestival i Odense

2.-5. nov. 2000

I TEATERHUSET

Billetter, tilmelding & information: 66 13 09 07
odense@teaterfestival.dk · www.teaterfestival.dk

Praktiske oplysninger

Festivalen er arrangeret af Børneteateret Skægspire og Teatret Gadesjakket fra Teaterhuset i Odense, Foreningen Af Små Teatre (FAST), Teatercentrum (TC), Odense Kommune og Teatervidenskabeligt institut/Københavns Universitet.

Festivalen åbnes torsdag den 2. november

Festivalen er støttet af Odense Kommune, Teater og Dans i Norden samt Fyns Amts billettilskudsordning. Forestillingerne fra Granhøj Dans, Cantabile 2, Jomfru Ane Teatret/Gladsaxe Teater og Balteatret & Verk Produktioner er støttet af Teaterrådets Garantifond. Det islandske gæstespil er endvidere støttet af Teaterrådet. Workshops gennemføres med støtte fra KEU.

Symposiet er støttet af Forskningsministeriet og Statens Litteraturråd. Festivalen er sponsoreret af Fyens Stiftstidende og Albani.

Spillesteder: Skægspire- & Gadesjak-salene, Filosofen & Rosenhaven i TEATERHUSET, Filosofgangen 19, Odense C, og på Magasinet, Brandts Passage, Odense C

Workshops: Workshops henvender sig især til festivalens professionelle teater- og performance gæster, men der vil også være plads til deltagelse for andre, enten som aktiv deltager eller tilskuer.

Symposium: Symposiet henvender sig til alle fagområder indenfor teater og til uddannelses- og forskningsinstitutioner.

Information, billetbestilling/salg, rekvirering af program, tilmelding til workshops og forskersymposium:

Teaterfestivalen i Odense
c/o TEATERHUSET, Teatret Gadesjakket
Filosofgangen 19, 5000 Odense C
tlf. 66 13 09 07

Åbningstider:

Til og med tirsdag d. 31/10 kl. 10-14
1/11 kl. 10-18 · 2/11 kl. 10-20 · 3/11 kl. 9-22
4/11 kl. 10-22 · 5/11 kl. 10-18
Teaterhusets foyéer er åbne fredag og lørdag til kl. 2.00

odense@teaterfestival.dk · www.teaterfestival.dk

Banebrydende Teater · Performance · Dans · Workshops · Symposium

NORDISK TEATERFESTIVAL I ODENSE 2. TIL 5. NOVEMBER 2000 I TEATERHUSET

Teater · Performance · Dans · fra Danmark · Norge · Sverige · Island

SYMPOSIUM

Det sceniske sprog - Ordet i Norden

"...don't kill your darlings"

Granhøj Dans

Medv: Anne Dalsgaard, Sofia Yaregal, Carina Raffel, Chris Valles, Søren Sundby og Miguel Cortés.
Koreografi: Palle Granhøj
Visuelle design: Per Victor
Torsdag kl. 20.00, Rosenhaven

"Lennie og George"

Teatret Møllen

Medv: Klaus Andersen, Kurt Bremerstent, Anders Valentinus Dam
Instruktør: Gitte Kath
Fredag kl. 12.30 og 16.30, Gadesjak-salen

"Exit"

"Julius"

The Icelandic Theatre Company og The Hafnarfjörður Theatre Company

Medv: Ásta Hafþórsdóttir, Pétur Grétarsson, Tómas Lemarquie, Instruktion: Thorarinn Eyfjörð
Fredag kl. 14.00 og kl. 18.30, Rosenhaven

"De Besatte"

frit efter Dostojevskijs roman "Onde ånder"
Teater UNO (Sverige)

Medv: Carl Harlén og Björn Holmudd
Fredag kl. 20.00 og lørdag kl. 18.30, Skægspire-salen

"Kvinden i sandet"

Cantabile 2

Medv: Mari Mägi, Joost Alexander, Medde Vogensen, Thomas Bentin, Steffen Sommerstedt
Instruktion: Nullo Facchini
Fredag kl. 20.00, Magasinet, Brandts Passage

"Chansons Françaises"

Rolf Lydahl & Bjarne Löwdin (Sverige)

Medv: Rolf Lydahl & Bjarne Löwdin
Fredag kl. 22.00, Gadesjak-salen

"Salome"

af Oscar Wilde
Sagliocco Ensemble (Norge)

Medv: Guandaline Sagliocco
Instruktion: Anne-Sophie Eriksen
Lørdag kl. 14.00 og 20.00, Gadesjak-salen

"Haven var helt hvid"

Balteatret og Verk Produktioner (Norge & Danmark)

Medv: Salla Hyttinen, Oskar Skulstad, Anders Mossling, Fredrik Hannestad
Instruktion: Thomas Storm
Lørdag kl. 16.30, Rosenhaven

"Exit"

Teatret

Medv: Folmer Kristensen, Claus Carlsen, Claus Helbo, Hans Rønne
Lørdag kl. 22.00, Rosenhaven

"Julius"

"Dina's bog"

Jomfru Ane Teatret & Gladsaxe Teater

Medv: Marianne Mortensen
Instruktion: Lucy Bailey
Søndag kl. 14.00, Rosenhaven

"...don't kill your darlings"

Dette Symposium vil belyse begrebet sprog fra forskellige synsvinkler - instruktørens, skuespillerens og hjerneforskerens m.fl. Vi sætter fokus på sprogets rolle i det 21. århundredes nordiske teater, bl.a. ved at indkredse hvad ord egentlig er, og hvordan de fungerer.

I krydsfeltet mellem tekst og scenisk sprog vil vi skærpe bevidstheden om sproget som instrument.

Symposiets oplægsholdere:

Hjerneforsker Alice Theilgård, prof. dr.med. & cand.psych.
Skuespiller og sceneinstruktør Asger Bonfils.
Jens Albinus, skuespiller, instruktør og dramatiker.
Professor Ferruccio Marotti, leder af Teatro Ateneo ved Roms Universitet.

Lektor Bent Holm, mag.art. & dr. phil. fra Teatervidenskabeligt Institut, Kbh's Universitet, introducerer og samler trådene i løbet af symposiet.

Lørdag kl. 10.00-16.00, Filosofien, Teaterhuset

Afslutning

Som afslutning på festivalen vil Professor Marotti kommentere hele Nordisk Teaterfestival i Odense.

Søndag kl. 11.00-12.30, Filosofien, Teaterhuset

PRISER

Billetter:

Ungdom: 50 kr. · Rabatkupon: 70 kr.
· Løssalg: 80 kr.

Abonnement (3 forestill.): 200 kr.

· Klub Fyn Kort: 50 kr.

Symposium: deltagelse incl. afslutning og frokost: 360 kr. studerende 180 kr.

Workshops: 30 kr. pr. workshop dog 60 for nr. 2, hvor præsentationerne 2A & 2B er inkluderet.

Teaterfestivalen i Odense

c/o TEATERHUSET,
Teatret Gadesjakk, Filosofgangen 19, Odense C

66 13 09 07

WORKSHOPS

Et væsentligt element i teaterfestivalen er en række spændende og oplysende workshops, der vil dykke ned i hvorfor, hvordan, hvornår og hvorfra man arbejder, eller ikke arbejder, med "ord" når man laver nutidigt teater og performance.

Workshopdeltagere er velkomne til at deltage i afslutningen om søndagen, i det omfang der er ledige pladser.

1: "Hvorfor er dansens rolle i nutidigt teaters ordrige univers blevet stærkere år for år ... eller er det omvendt?"

Ledes af Palle Granhøj (Granhøj Dans).
Fredag kl. 10.00-12.30, Filosofien

2: "Hvor ligger ordets kraft i interkulturelt og interdisciplinært teater og performance?"

Ledes af Toni Cots, Marijana Milicevic og Bojana Bojanovic (Terra Nova Teater). Fredag kl. 13.30-15.00, Skægspire-salen

2A: "Blind Point 1: Silence" af Bojana Bojanovic (Terra Nova Teater). Præsentation til workshop nr. 2
Torsdag kl. 22.00, Skægspire-salen, Teaterhuset

2B: "Evocation" af Marijana Milicevic (Terra Nova Teater). Præsentation til workshop nr. 2
Torsdag kl. 23.15, Filosofien

3: "Hvorfor og hvordan arbejder en dramatiker med omsætning af en klassisk tekst til nutidens publikum?"
Ledes af Gritt Uldall-Jessen (tilknyttet Bal Teater og Hotel Pro Forma). Fredag kl. 15.15-18.15, Filosofien

4: "Hvor tæt kan man fysisk komme på publikum med både krop og stemme?"
Ledes af Carl Harlén og Björn Holmudd (Teater Uno)
Lørdag kl. 9.30-12.30, Skægspire-salen

5: "At dræbe taleren - sprogets rolle i dukke/objekt" teater.
Ledes af Thorarinn Eyfjörð og Pétur Grétarsson (The Icelandic Theatre Company og The Hafnarfjörður Theatre Company)
Lørdag kl. 13.30-16.30, Skægspire-salen

6: "Hvilken rolle har teknikeren som medskaber i den kunstneriske udviklingsproces i det 21. århundredes visuelle og interaktive teater og performance?"

Ledes af: Signe Krog, Ib Flindt og Gorm Friberg (Arrangeres af TEF)
Lørdag 16.15-18.15, Filosofien

7: "Teatret anvendt i Personale- og organisationsudvikling" "Forandring Fryder" - forumsteaterforestillingen med Dacapo Teatret og efterfølgende diskussion af deres arbejdsmetoder. Ledes af: Dacapo Teatret
Søndag kl. 11.00-13.00, Gadesjak-salen

"ORDET I NORDEN" - scenesprogets rolle i dette nye årtusinde er temaet for festivalens workshops og forskersymposium

En smuk og vigtig bog

Med Claus Reiches jubilæumsbog om Teatret Møllen har dansk børneteater fået en bog, de kan være rigtig stolte af

Af Kirsten Dahl

Tirsdag den 27. august udkom Møllens jubilæumsbog »En fjer i hatten 1974-1999« – en sværvægt på 1025 gram. Den dejligt faste indbinding rummer 184 kraftige sider, og med sit kalkpapiromslag og sin enkle og rå Gitte Kath-skabte visualitet er bogen også en glæde for øjet.

For- og bagside under ét er et udsnit af en af Gitte Kath's jubilæumsplakater fra 1995 – den med de to papirpolstrerede tekopper og de dyb-orange malerstreger hen over den karakteristiske, gammeldags skrivemaskineskrift. Begge kop- per er med og i nederste højre hjørne er forfatter, titel, teater og årstal tastet ind på en lille klassisk manilla-mærke med en sejlgarvssnor, der lystigt svinger sig rundt i en bue.

Der er bevægelighed og overraskelser på spil. Forordet, skarpt og præcist skrevet af Beth Juncker, og Claus Reiches personlige, nærværende og informative indledning er skrevet på sidebrede linjer. Og herfra veksler siderne mellem to- og trespaltede opstillinger. Det lidt let-læseligere avis-look til de mange udfoldede forestillingsbeskrivelser. Og de lidt mere tunge tofagssider til sammenfatninger og mere overordnede afsnit.

Billeder er der også i skønne mængder. Plakattryk og fotos fra snart hver en omtalt begivenhed og forestilling. Bogen er lige så prydet af substans og fylde indadtil som udadtil.

Underholdende faglig

»En fjer i hatten« gør én klogere på både, hvordan tanker og strømninger i fortiden har influeret på og været med til at skabe grobund for dansk børneteater, på Teatret Møllen som en lokal og også bredere forankret kulturpolitisk proces, og på dansk børneteaters og især Teatret Møllens æstetiske grundelementer og udvikling over tid.

Bogen har syv hovedkapitler. 1: Baggrundsrids. 2: Etablering af teatergruppen Møllen. 3: Kampen om den kunstneriske linje: Møllen i 70'erne. 4: Kunsten at fortælle en historie: Møllen i 80'erne. 5: Rummenes fortællinger – fortællingernes rum: Møllen i 90'erne. 6: Gøglerne kommer – udviklingen i Møllens æstetik og 7: Teatret Møllen år for år.

Det sidste kapitel kunne let være bredt ud til hele bogen som en historisk kronologisk registrering af forestillinger, opførelser og medvirkende. Men Claus Reiche har haft lyst til og gjort sig den ulejlighed at skrive

Det er naturligvis scenografen, instruktøren og plakatkunstneren Gitte Kath, der er mester for omslaget til Møllens jubilæumsbog

en analytisk bog, hvis store force er, at den med engagement, humor og faglighed byder på en kvalitetsmæssig vurdering af Teatret Møllens kunstnerisk-æstetiske virke, frem for at være en traditionel kronologisk beskrivende optrævelse af teatrets virke eller et biografisk styret skrift.

En tråd tilbage

I *Baggrundsrids* trækker Claus Reiche en tråd tilbage til det forrige århundredes symbolister, futurister, surrealistiske og dadaister. Hensigterne i de forskellige bevægelser og udtryksretninger som led i indfangelsen af børneteaters rødder lægges stramt, udførligt og ofte også meget underholdende frem. Reiche bevæger sig videre til Meyerhold og Piscator, over Bauhausgruppen og Black Mountain College og frem til avantgardeteknisk Fluxus og The Living Theatre. Og hele tiden er der fine fremdragninger af, hvor meget de forskellige genrer og medier blev mikset, hvor meget provokerende oprør og hvor stærk en vision om noget anderledes, der lå til grund, og en præcis og eksemplificeret tydeliggørelse af, hvordan udtryksformerne havde publikum i tankerne som en medskabende faktor.

Med den ballast knytter Reiche igen udviklingen an til dansk udvikling sidst i 60'erne med ungdomsoprør, nye livsformers indtog, Dansk Skolescenes fald og Børneteatersammenslutningens start. Og til slut tuner han med fokus på det skel, der lige fra starten var mellem det poetisk-fabulerende børneteater og det politisk-belærende børneteater,

ind på Teatret Møllens etablering og 25-årige udvikling.

I løbet af de næste fire kapitler indfanges Teatret Møllen som et teater, der opstår i Haderslev og som kæmper en lang og sej kamp i det sønderjydske for at vinde anerkendelse.

Bogen er fyldt med hårrejsende groteske eksempler på, hvordan politikere og reaktionære lokale kræfter forsøgte at mistænkeliggøre og bremse Møllens folkene, og på hvorledes Møllens forestillinger, som noget helt naturligt, uden at tænke det forud, kom til at tematisere deres egen situation og reflektere det at være teater på de vanskelige vilkår.

Claus Reiche viser i de mange detaljerede gennemgange af de enkelte forestillinger, hvordan den mistro til, at Mølle-folkene var dybt farlige over for børnene i stedet for og som noget fundamentalt havde et åbent møde med børnene.

Møllen ønskede primært at spille for børnene. De ville i tale med dem. Møllen havde et kunstnerisk udtryksbehov, som de mødte børnene åbent med, for at bygge forestillingerne op i samspil med det, børnene kom med. De fandt et kunstnerisk svar på børnenes behov og Reiche rubricerer forestillingerne i hver sit ti-år med hver deres kendetegn.

Møllens æstetik

I 70'erne spillede Møllen brugsorienterede og noget skråsikre forestillinger, hvor spillerne ofte spillede børn, der skulle finde vej i en urimelig eller fremmedgørende voksenverden. I løbet af 80'erne tog forestillingerne en drejning. Man gik over til at spil-

le skrøbelige voksenkarakterer i et anderledes poetisk ladet sprog. Og i 90'erne kredsede forestillingerne alle sammen om flygtninge, der er hensat til uvisshed og ensomhed.

I »Gøglerne kommer« opsummerer Reiche Møllens æstetik. Reiche fletter åbenlyst sine holdninger ind i stoffet på en udoktrinær og ikke-anmasende måde.

Reiches pointe er klart: Teatret Møllen er historien om en konsistent kunstnerisk udvikling. Som noget helt unikt for vores tid har Møllen holdt sammen som et fast ensemble gennem årene. På voksenteatersiden findes der kun Odin Teatret, som har et lignende sammenhold. Kontinuiteten og den fortsatte kunstneriske ambition og kunnen har gjort Teatret Møllen til et teater, der har formået at realisere de visioner, der lå i 60'ernes om at erkende publikums tilstedeværelse, trække dem ud af den passive tilskuerrolle og inddrage dem i det fiktive univers i et dialogisk møde.

En værdig plads

»En fjer i hatten« er en bog, der fortæller Møllens historie. Den levendegør og sætter hele rækken af forestillinger ind i en sammenhængende fortælling. Den giver et spændende indblik i alle de forskellige personligheder, som har præget og stadig præger Møllen.

Rækker bogen også ud over det? Er den repræsentativ for området? Dækker den?

Både ja og nej. Ja, i den forstand, at mange børneteatre garanteret vil kunne kende sig selv og sin historie i bogen. Og nej, fordi Teatret Møllens er så særegent og bundet til netop de personer, som gennem hele perioden har skabt og udviklet Møllens univers. Gitte Kath, Ole Sørensen og alle de andre, som er kommet til og har været med i årevis.

Claus Reiche har skrevet en akademisk, letlæselig og yderst underholdende børneteaterbog. Den fare, som ind imellem lurer for at man mister overblikket i regnen af små detalje og tilføjelser, opvejes let af bogens mange forcer. Det smukke layout, der fint korresponderer med Gitte Kath's plakatkunst. Og Claus Reiches flotte evne til hele vejen igennem at forene et teaterhistorisk blik og en kultur- og teaterpolitisk forståelse med et æstetisk-analytisk blik for den kunstneriske processer Teatret Møllen og med det dansk børneteater har været en del af de sidste 25 år.

Med »En fjer i hatten« har Claus Reiche lagt den bog frem, som gør, at dansk børneteater omsider må få en værdig placering i den officielle teaterhistoriekrivning. Alt andet vil være helt urimeligt.

Claus Chr. Reiche: *En fjer i hatten. Teatret Møllen 1974-1999*. 184 sider. ca. 200 illustrationer. 250 kr. I kommission hos DRAMA. Kan også bestilles direkte hos Teatret Møllen, Møllepladsen 4, 6100 Haderslev.

Nye BØGER

Møllen

Teatret Møllen blev efter et flot lokalt forarbejde etableret i Haderslev i 1974 som en slags egne-teater med forsinket godkendelse – således bevilgede Sønderjyllands Amt sølle 15. 000 kroner til teatrets start - og protester fra lokale konservative og kirkelige kræfter, der bl.a. frygtede, at det tidligere og meget åbenmundede Banden-medlem Niels Andersen ville indføre revolution ad bagdøren.

Men Møllen viste sig bedre end sit rygte og etablerede sig snart både i lokalbefolkningens og børneteaters bevidsthed.

Møllen er fortsat egne-teater i Haderslev og Sønderjyllands Amt og har siden starten været medlem af Børneteatersammenslutningen.

Første hold til sæson 74-75 bestod udover Andersen af Torben Zeller, Hans Bay, Kristin Bjarnadottir og Agnetha Bjørn, mens Jytte Nørgård Petersen tog sig af administrationen. Desuden var Gitte Kath tilknyttet som scenograf og Jørn Langsted som dramaturg.

Her mere end et kvart århundrede efter er Gitte Kath fortsat en del af kollektivet Møllen, der i sæson 2000-2001 desuden består af Ole Sørensen (siden 79), Connie Tronbjerg (siden 85), Klaus Andersen (siden 87) og Kurt Bremerstent (siden 96 - efter nogle år som gæstespiller). Administrator er Kristian Hald Jensen (siden 97).

Blandt teatrets mange kendte og succesrige forestillinger er: Tommel Tom (74/75), Piger og drenge (76/77), Magt og afmagt (79/80), En køn historie (80/81), Gøglernes Hamlet (81/82), Barnlige historier I + II (85/86), Rygtet smitter (88/89), En biting (89/90), Tomgang (90/91), Amerika eksisterer ikke (90/91), Huset til mine trætte fødder (91/92), Jean de France (92/93), Anne Frank (93/94), Cykeltoven (94/95), La Strada (95/96), Jeppe på Bjerget (96/97), Det er ikke Askepot (97/98), Lennie og George (99/00)

Husk børnene

En samtale
med
Claus Reiche
om dansk
børneteater
og om at skrive
Teatret Møllens
jubilæumsbog

Af Kirsten Dahl

Claus Reiche kender mange som den lille muntre spiller i Nørregaard & Reiches Teater. Men det er for tid nu. Claus Reiche har forladt den lille duo til fordel for en lektorstilling i Børne- og Ungdomskultur og Kulturformidling på Aalborg Biblioteksskole. Og så er det også ham, som med mellemnavnet Christian står bag den nyligt udkomne jubilæumsbog om Teatret Møllen fra Haderslev, "En fjer i hatten. Teatret Møllen 1974-1999".

Bogen har været syv år undervejs, så det var en både stolt og berørt forfatter, der stod frem den store og mærkelige junidag, hvor det fysiske udtryk af de mange års arbejde lå i store flotte stabler bag ham i Teatret Møllens foyer, hvor venner, bekendte og presse var mødt op for at fejre dagen.

I løbet af dagen og siden hen i august under mindre pressede forhold fik jeg en snak med forfatteren. Om bogen og processen, og om dansk børneteater i dag og fremover.

De ord, som hele tiden gik igen, var dialog, samvær og børn.

På Biblioteksskolen går det nye job som noget centralt ud på at bringe de studerende i dialog med blandt andet børneteaterverdenen. At skabe rammer og forståelser for vigtigheden af børn og børns aktive del i og behov for kunstneriske oplevelser.

Dialog, samvær og børn går igen overalt, når samtalen falder på "En fjer i hatten". I Claus Reiches motivation for at skrive bogen.

Tilskyndelsen udsprang (som han også selv beskriver det i starten af bogen) inde fra ham selv, da han sad som publikum til den Møllen-forestilling ("Huset til mine trætte fødder"), han snart efter skulle træde ind i som spiller. Incitamentet kom, som Claus Reiche selv udtrykker det: "helt fysisk nede fra maven og lod: Hvad er det, de her Møllen-forestillinger kan? Er det en bestemt metode, denne lokkende invitation til at komme med ind i universet, som gik for sig i rummet?"

Det var en langsom indføring i det fiktive univers, som han siden i de mange gennemkig af videoer og arkivmaterialer fandt frem til tog op mod 25-35 procent af forestillingens tid. Og det var en måde at begynde på, som han blev bestyrtet i var den vitale nerve i hele Teatret Møllens kunsttænkning, idet den havde med etableringen af samværet at gøre. Med skabelsen af et her-og-nu. Med det, at få etableret en situation af, at noget går i gang med og mellem levende mennesker.

Dialogisk teater

Som noget af det mest overraskende og spændende i processen fremhæver Claus Reiche det at blive i

stand til at trække tråde bagud i teaterhistorien og se, hvordan de har sammenhæng med dansk børneteaterbevægelse. Den historie manglede at blive foldet ud:

"Børneteateret opstod jo ikke ud af ingenting. De var derimod mennesker, som realiserede nogle visioner om et dialogisk teater, som havde mange links bagud."

At der, efterhånden som Claus Reiche havde analyseret en serie af forestillinger i forlængelse af hinanden, tegnede sig en historie om en konsistent kunstnerisk udvikling, var en anden meget opmuntrende ting:

"Det var skønt at finde frem til, at der var sammenhæng i det, jeg kunne frygte var tilfældigt. At finde frem til, at Møllen har en kunstnerisk dynamo. De eroderer og forbruger ikke. Men genbruger og bygger oven på deres erfaringer. Det gør dem unikke og stærke. Jeg har svært ved at forestille mig, hvilken væg, de kan støde ind i."

Researcharbejdet var slidsomt. Claus Reiche gik i Møllens arkiver, lavede interviews, så gamle videoer, fik materiale fra de nuværende spilleres private gemmer, søgte oplysninger på Rigsarkivet, i ITI-årbogen, hos Teaterrådet og mange andre steder. Det var et puslespil af brikker, som Reiche synes teatrene skal huske at prioritere:

"Det tog mig et helt forår at få hånd om materialet og etableret et register. Det er svært at finde erfaringer og landvindinger. Men registrering er et vigtigt arbejde for grupperne selv, fordi det er vigtigt, at man giver andre mulighed for at lave erfaringsopsamlinger, der gør, at man kan forstå, hvad man har gjort."

Vær mere bevidste

At værne om og være stolt af det, dansk børneteater kan, er også

noget, Claus Reiche synes, dansk børneteater skal blive bedre til:

"Jeg kunne godt tænke mig, at dansk børneteater bliver mere bevidste om sit høje professionelle stadi. Jeg vil ønske, at børneteatrene holder fast i den faglige stolthed. At de ikke går til "det rigtige" (voksen)teater. Men i stedet bliver mere professionsbevidste og husker på og holder fast i det, som de kan, som voksteateret ikke kan - nemlig det dialogiske, det at tage publikum med ind."

Da jeg afslutningsvis spørger Claus Reiche om, hvad han ser

som den største fare for dansk børneteater, falder svaret promte:

"Den største fare i dansk børneteater er, hvis man glemmer sit publikum. Hvis man er røget ud i en selvtilstrækkelig professionalisme. Hvis man er blevet så dygtig, at man har lukket af for at lytte til børnene. Så vil man miste alt det, man har udviklet siden børneteaterets start. Så dør børneteateret. Det gælder om at holde de forbindelseslinjer. I dag må det nødvendigvis være på moderne børns principper. Men dansk børneteater skal passe på ikke at gå efter de sikre hits. Det er ikke der, historien hænger sammen. Det er ikke der, man skal være opmærksom. Der, hvor man skal slå antennerne ud, er

der, hvor børnene ikke er med. Der, hvor den ikke går. Man skal huske at opfange børnenes kritiske signaler, frem for at bruge alt det positive, de siger og så sige til sig selv: vores forestilling er god nok. Dansk børneteater skal passe på, at det ikke bliver sådan, at man får den kritik, man selv vil høre."

"Der skal prøveforestillinger til, hvor man inviterer børn med ind for at de kan være med i skabelsesprocessen. I Sverige mener jeg, at Susanne Osten researcher på en måde, vi ikke gør herhjemme i samme grad. Det handler om, at man rent faktisk lytter efter."

Claus Reiche (f. 1951) har med sit store værk om Møllen givet et tiltrængt bidrag til dansk børneteaters historie. Han er nylået lektor i Børne- og Ungdomskultur og Kulturformidling på Aalborg Biblioteksskole efter at have forladt Nørregaard & Reiches Teater. Tidligere har han bl.a. gæstespillet hos Møllen og Kaskadeteatret.

Den største fare i dansk børneteater er, hvis man glemmer sit publikum. Hvis man er røget ud i en selvtilstrækkelig professionalisme. Hvis man er blevet så dygtig, at man har lukket af for at lytte til børnene. Så vil man miste alt det, man har udviklet siden børneteaterets start. Så dør børneteateret

Claus Reiche

Siden starten i 1974 har Møllen holdt til i byens gamle vandmølle, hvor det hurtigt blev kostume med årlige gruppefotograferinger. Her er holdet anno 1982

Blandt de mange klassikere, som Møllen har taget under kærlig behandling, er Holbergs »Jeppe på Bjerget«, hvor Ole Sørensen som Jeppe blev bakket op af fornemt ensemblespil

Niels Andersen var formel leder af det første hold Mølle-folk. Her er han i den svenske forfatter P.C. Jersilds »En halv humørtime« (1979), der blev hans afskedsforestilling efter flere års personorienterede kontroverser i gruppeteatret

Nye BØGER

Dramaets konventioner

Den engelske dramapædagog Jonathan Neeland præsenterer i sin bog en teoretisk forståelsesramme for arbejdet med teater og drama i sociale og undervisningsmæssige sammenhænge og giver efterfølgende en række ideoplæg til arbejdet med drama.

Han beskriver således indgående faste konventioner - teknikker - der kan og skal bruges for at få det optimale udbytte af dramapædagogikken.

Det er ikke nogen helt let bog at komme igennem, men den kan nok give ny inspiration for de mere erfarne brugere af teater og drama i undervisnings, sociale og kulturelle sammenhænge.

Jonathan Neelands: *Drama i praksis. Teorier, ideer og metoder.* Oversat af Jackie Mørch Wrigley. 97 sider, kr. 198. DRAMA.

Dramaets leg

En noget lettere tilgængelig undervisningsbog er Ekstrand og Janzons drama- og teaterlegebog, der fungerer fint som en grundbog i dramapædagogik for mindre børn op til 10 år. Den har det teoretiske fundament i orden, herunder en gennemgang af barnets udviklingsstadier, og giver dertil gode anvisninger på, hvordan dramaforløb bygges op under hensyntagen til børnenes aktuelle erfaringer, evner og behov. Gudrun Ekstrand og Ulla-Britt Janzon: *Drama- og teaterleg med de små.* Oversat af Maria Rosenhjerte. 87 sider, kr. 148. DRAMA.

Drama- og teaterleg med de små

Aktuelle teaterproblemer 44 og 45

Institut for Dramaturgi ved Aarhus Universitet spytter bøger ud i en lind strøm under ovenstående overordnede titelnummerering. Nr. 44 er således en række vældigt akademiske tekstanalyser af klassiske og nye forestillinger, fra Shakespeares "Hamlet" til Hotel Pro Formas "Monkey Business Class", mens nr. 45 er herligt velkendt stof; det er nemlig en samlet udgave af Jørn Langsteds bistro kulturpolitiske klummer - "Under Langsteds Lup" - der har været bragt her i Børneteateravisen siden september 1977.

Elin Andersen og Toruun Kjelner (red.): *Teaterlæsninger - analyser og tekster og forestillinger.* 178 sider, og Jørn Langsted: *Under Langsteds Lup.* 109 sider.

Begge fås gratis (dog mod fremsendelse af frimærker til dækning af porto (kr. 9,75), så længe lager haves. Adressen er Aarhus Universitet, Langelandsgade 139, 8000 Århus C.

Norsk samtidsdramatik

Norske Dramatikeres Forbund har for 6. gang udgivet en dramatisk årbog, der udover en liste over årets dramatiske værker i teater, film-, fjernsyns- og bogform m.m. har en række nyskrevne artikler, der giver et godt indtryk af diskussionerne i norsk dramatik netop nu. Måske et eksempel til efterfølgelse for danske dramatikere?

Inger-Margrethe Lunde (red.): *Norsk Dramatisk Årbok 2000.* 103 sider, kr. 110 norske. Kan bestilles via Norske Dramatikeres Forbund, postboks 576 Sentrum, 0105 Oslo.

Nye STYKKER

Ove Vith: *Borger og bonde.* To temastykker om 15-1600-tallet. Om børns vilkår i by og på land i perioden. 33 sider kr. 68. DRAMA.

Bo Schiøler: *Dukkebarnet Barbie.* Manden fra Vesterbros Ungdomsgård om et stykke meget solgt pigelegetøj. 30 sider, kr. 68. DRAMA.

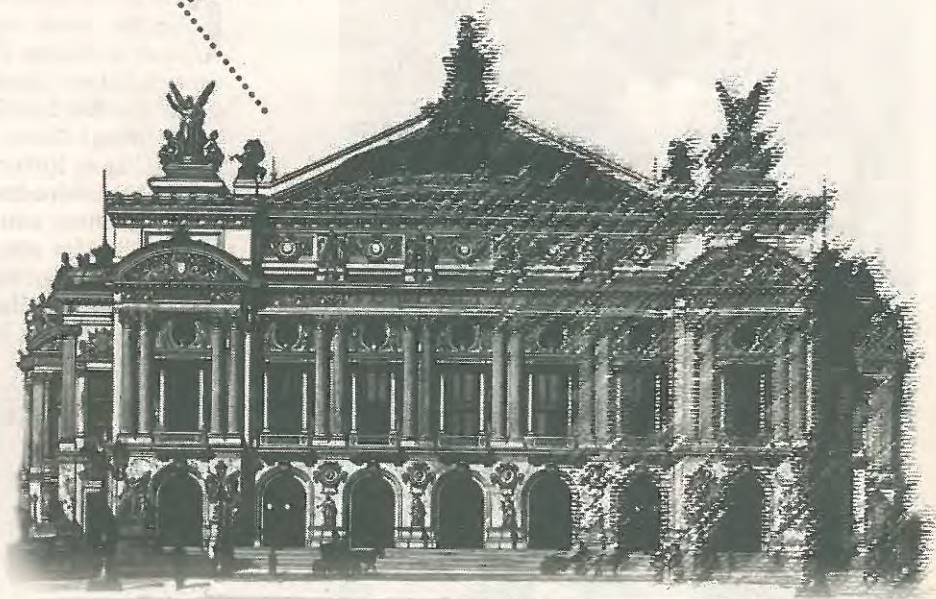
Patrick Bergner & Ursula Fogelström: *Snyd.* Ungdomsstykke om sidste skoledag. 51 sider, kr. 98. DRAMA.

Poul Larsen: *Spøgelseskroen.* Om et krosalg, der skal forpures. 93 sider, kr. 98. FØLFOD.

Poul Larsen: *Pas på baghold!* - et kriminallystspil i 2 akter om udeblevne Anders And-blade. 80 sider, kr. 98. FØLFOD.

Nu håber
jeg, at vi kan skaffe
mørklægnings-
gardiner

Illustrationer: Ulf Skov

Et hjertesuk fra Rønde

Der var engang, at opsøgende børneteaters vigtigste formål var at komme ud til så fjerne afkroge af Danmark som muligt. Den mindste by, ja selv den mindste skole eller institut- on skulle have denne mulighed for

INDLÆG

at se levende mennesker spille de forunderligste historier - i nuet, lige foran øjnene på børnene.

Jeg ved ikke, om det stadig er børneteaters for- nemste opgave, men jeg synes, at det bliver sværere og sværere at være en lille teaterforening, der lejer/låner sig ind i lokaler, forsamlingshuse og skoler, for når vi skal til at bestille forestillinger, så er de tekniske krav efterhånden så store, at det er umuligt at opfylde dem.

Det er frygteligt deprimerende at endevende Den Røde Brochure og blive mødt af ord som TOTAL MØRKLÆGNING, MØRKLÆGNING KRÆVES, MØRKLÆGNING NØDVENDIG, når de lokaler, som vi lejer/låner, ikke har ændret sig de sidste tyve år. Der hænger de samme forkløede, iturevne, sorte "mørklægningsgardiner" i fem-seks meters højde, som skolen eller forsamlingshusets bestyrelse ikke ser nogen nødvendighed i at udskifte.

Er det kun i Rønde, at vi har dette problem?

Efterhånden er det også

en selvfølge, at der i kontrakten FORLANGES, at der skal være hjælpere til at slæbe ud og ind. Igen et problem når forestillingen skal spilles i et forsamlingshus, hvor børnehavens personale gerne vil være venlige og tage imod teatret med kaffe og brød, men det er jo i de tidlige timer, inden hele personalegruppen er mødt, så de må jo tilbage til børnene - og teaterforeningens bestyrelse er jo ikke ansat, men laver et ulønnet arbejde af lyst for at give områdets børn denne gode oplevelse, og vi er som regel på arbejde om formiddagen, hvor teaterforestillingen skal afvikles.

Konsekvenser

Jeg kan godt forstå, at man efter mange år som opsøgende børneteaterskuespiller gerne vil lavet noget flot, "rigtigt" teater; at der kan være en personlig tilfredsstillelse i "næsten" at stå i et "rigtigt" scenerum og få både børnene og sig selv til at glemme, at den madras, de sidder på, lugter af sure tæer - at det rum, de befinder sig i, pludselig blevet et helt andet, fantastisk sted.

Men hvis konsekvensen af de mange krav bliver, at vi må lukke biksen, så de, der vil se teater, må tage til de stationære scener i Århus, hvor er så hele grundlaget for den opsøgende teater- virksomhed?

Jeg fik denne tanke, fordi jeg i sidste sæson oplevede en teatergruppe "spille" sig fra mørklægning og lyssætning og båndmusik. I stedet for tre tons gear var der tre spillere og to musikere (et bevidst valg fra gruppens side), og hele forestillingen plus besætning var i en ganske almindelig stationcar. Og publikum blev ligesom suget ind i personerne på gulvet og i musikernes "spillen" musik, at mange glemte tid og sted.

Så hvorfor ikke bruge mere af produktionstilskuddet til løn til skuespillere i stedet for mere og mere tungt udstyr - der ødelægger ryggene - og stiller krav til absolut, total mørklægning for overhovedet at have en virkning.

Så kunne alle disse to-personers teaterstykker måske blive til tre eller fire på scenen, og lad så de skuespillere, der ikke synes om denne udfordring, spille nogle stationære forestillinger, hvor alt dette tekniske gear ER og ikke skal pakkes ned og flyttes rundt med.

Hvilken skøn lettelse for alle parter, ik?? Så kunne alle disse tunge suk vendes til et lille, tilfreds smil.

Conni Thornberg

Conni Thornberg er aktiv i Rønde Teaterforening - der bestiller ca. 12 forestillinger om året

Om at gå gennem Måneporten

En kunstner, lad os tage en dramatiker, blir gerne mere og mere undrende og uforstående, som tiden går, mens analytikere og kritikere for det meste blir klogere og klogere.

Til sidst blir de så kloge, at de ikke længere behøver bruge hovedet. Det lader de så blive udenfor sammen med hjertet. Hvorpå de lader mere eller mindre indgroede ideer, teorier og fordomme styre resten af forløbet.

Dette "resten" betyder i dette tilfælde en anmeldelse af værste skuffe, den nemlig som hverken har hoved eller hjerte med.

Jeg hentyder til Kirsten Dahls anmeldelse af »Måneporten« i Børneteateravisens maj-nummer i år.

Den første del af anmeldelsen går på nogle ydre omstændigheder hos en gruppe, der godt nok har opnået refusionsberettigelse, men som her for første gang skal tackle de ganske særlige vilkår ved en børneteaterfestival.

Resten går på en misopfattelse af målgruppen, der er sat til 4-8 år. Disse meget små børn kræver ikke den ydre handling, som kræves af større børn. De går helt og holdent på en indre spænding og fylder efter med eget liv. De er endnu ikke blevet blaserte.

Disse børn tror meget på den spænding

og forløsning, der gemmer sig i dybet, og de går ind gennem porten på den samme uskyldige måde som også visse voksne, der bare går på komedie, og selv er i stand til at udfylde deres indre måneport.

INDLÆG

Kollegialt modspil

I marts-nummeret af Børneteateravisen diskuterede Lone Nyhuus "det kollegiale modspil" på børneteaterområdet. Mogens Holm citeres for at sige at "der kan være nogle kim i en forestilling, der skal have lov til at være. Og som måske vil blomstre om et år eller to".

Man skulle ikke mene, at dette "kollegiale modspil" kunne smitte af på anmeldere, men det ser faktisk ud til at det ikke er helt umuligt alligevel.

Senere i artiklen står der: "...når den kommende børneteaterfestival byder på forestillinger, som man ikke rigtig har set før. Og måske ikke kan forstå. Men det kan være, der er noget". Og det kan være, at dette "noget" er starten på noget nyt. "Noget" som alle involverede bør byde velkommen."

Det er ret smukt formuleret. Og ikke mindst på den baggrund bør man nok vurdere denne nye musikteatergruppe "Oyfn

Veg", når de første gang træder i spil med et stykke musikteater, der formår at få musik og teater til at smelte sammen til en helhed.

Her kommer nu en form for fornyelse, den er ikke velkommen, den kan vi slet ikke få øje på, den vil vi helst ikke have.

Sådan har det vel altid været, det er måske ikke det helt store problem.

Undtagen for dem der skal bære det uden på deres "blåblomstrede kjole" og under deres "sortkrøllede hår".

Og der sidder man så endnu en gang og skal forsøge at komme videre med sig selv, lige en tand mere uforstående og undrende.

Kaj Nissen

Kaj Nissen er dramatiker og blandt meget andet også forfatter til manuskriptet til Musikteater Oyfn Vegs forestilling »Måneporten«, der altså blev anmeldt i BTA nr. 113

...i dette tilfælde en anmeldelse af værste skuffe - den som hverken har hoved eller hjerte med.

Hr. Bach — endnu engang

En kommentar til Randi K. Pedersens anmeldelse af Holbæk Egnsteaters børneforestilling om den gode komponist, som ikke kunne sove (BTA nr. 113, maj 2000):

Efter at have læst Randi K. Pedersens emotionelle og unuancerede vurdering af denne forestilling, som jeg selv så på Børne- og Ungdomsteaterfestivalen i Ringsted i april, og som fik spalteplass i Børneteater-avisen, er jeg nødt til at reagere.

Det er jo interessant at man kan have to vidt forskellige opfattelser af det samme stykke, og jeg håber også, at det kan være interessant og tankevækkende for avisens læsere.

Men først til Randi K. Pedersens anmelderstil. En ting er at hun slet ikke går ind på stykkets indhold, idé eller spillestil, noget andet – og meget værre – er at hun fyrer en række antipatiske domme af, uden at begrunde dem yderligere.

J.S. Bachs Goldberg-variationer", fremragende spillet af pianisten Michael Nielen, "misbruges på det groveste" og "fungerer som baggrundsstøj", påstår hun, og spørger, hvad børnene skal stille op med det?

Har hun glemt at denne smukke musik indgår organisk i stykkets helhedside?

Og hvorfor skulle ikke børn kunne have en latent fornemmelse for god musik? Selv i en tid, hvor 8-9 årige bliver fodret med alt fra Britney Spears flade wienerbrød-pop til kitsch-musik overalt?

I Ringsted, hvor der var mange børn til stede, var mit klare indtryk, at de lyttede og levede med i Bachs musik såvel som i spillet.

Seksuelle undertoner

Videre mener hun, at dette poetiske kammerespil, som drejede sig om "mødet mellem mand og kvinde" ikke "rummer oplevelser for børn".

For dem, som ikke så spillet, vil jeg tilføje: Fortællingen handlede om komponisten, spillet af Ludo Leroy, som ikke kunne falde i søvn

– et ganske almenmenneskelig tema – og om hans gode Amalie, som i Nina Malinovskis skikkelse, prøvede at hjælpe den gode hr. Bach til at sove – men ikke uden at sætte komponisten på prøve med en række, sjove drillier.

Det er klart at det, som skete på scenen, var mellem mand og kvinde, og det lægger nok det voksne publikum godt mærke til. Men som jeg kender børn, så fokuserer de ikke første række på det, men snarere på det almenmenneskelige, på forløbet, dramatikken og den fantasifulde opfindsomhed. Og dét så børnene og glædede sig over.

Det er derfor forkert at mene at det var "de seksuelle undertoner", som var "det eneste gennemgående træk i forestillingen", noget Pedersen hævder. Her henviser hun til en scene, hvor Amalie kommer ind iført en flødeskumskage, som hr. Bach får lov til at smage på i håb om endelig at falde i søvn.

Børnene grinede ad dette sjove nummer, og det gjorde jeg sandelig også selv, for det var rent uskyldigt poetisk-sanseligt fremført.

Men hvis nu Randi K. Pedersen f.eks. skulle have set gamle Freud overalt i denne forestilling, har hun skudt langt uden for mål.

Når det gælder negativ seksuel påvirkning af børn, burde Randi Pedersen hellere overveje, hvad det kan føre til når vor kommercielle mediekultur, som den voksne generation uden hensyn markedsfører, f.eks. arrangerer "missekonkurrence" i K.B.-hallen, hvor 8-9 årige piger med læder, lak og sorte bh'er kæmper om, hvem som kommer tættest på i at ligne Spice Girls.

Videre skriver Pedersen: "Ludo Leroy råben højt og tumlen rundt fortjener knapt nok at kaldes skuespil (...)"

Her har hun ikke opdaget hvad det er, i stil, som kan gøre dramatik til god dramatik; for det er nemlig bl.a. at spille på modsætninger. Mens Amalie (Nina Malinovski) har en både kløgtig men også naiv spillestil, hvor hun hviler i sig selv, med sine kærlige drillier, så spiller Leroy sin Bach-rolle ekspresivt,

men også med inderlighed – han er faktisk lavmælt ind i mellem. Og hans kropssprog, som skuespiller, er netop det stik modsatte af, hvad Pedersen fortæller; det består ikke af "tumlen rundt", men af nerve, vitalitet og ikke mindst en dygtig kropslig præcision.

Behøver ikke at forstå alt

Og til sidst: »Hr. Bach! Hr. Bach! Amalie, jeg kan ikke sove!« kan opleves som en livsbekræftende medicin for børn og unge, men også for voksne – uden Freud i baghovedet.

Motivet i stykket drejer sig om det vi kunne kalde den skabende søvnløshed – noget som også børn og unge kan opleve – og tanker om døden, som jo kommer allerede engang i barndommen. Men også om længsel efter menneskelig nærvær og kærlighed.

Og det går, som det burde gå i barnets verden, godt til sidst.

Denne forestilling er, uden at jeg vil udråbe den som verdens bedste, gennemført god. Fordi den præges af en sjælden vitalitet; humor, poesi og menneskelighed.

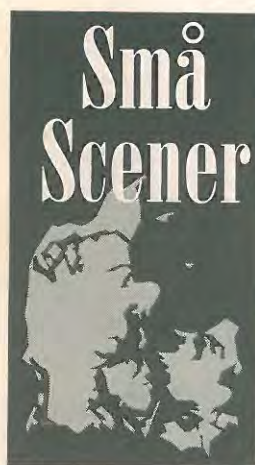
Og dens scenografiske ramme, fra Hanne Houlbergs side, fremhæver den eventyrlige tryghed og dramatiske skævhed, i farve og form, som både Amalie og hr. Bach kan udfolde sig i.

Når man går ud fra teaterrummet har man del i en livsglæde, som man ikke altid finder i det moderne, sorte teater. Og husk: Børn behøver ikke at forstå alt, umiddelbart og intellektuelt. De fatter ofte det væsentligste med hele deres krop og intuition, og kan ofte leve længere på en god oplevelse end mange rationelle voksne kan.

Hans-Jørgen Høinæs

Hans-Jørgen Høinæs, forfatter og underviser ved Statens Teaterskole

KØBENHAVN OG OMEGN

ANEMONETEATRET

Suhmsgade 4
1125 Kbh. K
Billettf.: 3332 2249

Rejsen til i morgen

Anemoneteatret
Aldersgruppe: Fra 4-12 år
Spilletidspunkt: Tirs.-ons. kl. 9.30 og 11, tors. kl. 11 og 14.15, fre. kl. 17, lør. kl. 13 og 15, søn. kl. 15. Uge 42 (efterårsferie) tirs.-tors. kl. 11 og 13, lør. kl. 13 og 15, søn. kl. 15
Spilleperiode: 15/9-22/10
Billetpris: ARTE prisgruppe D +5 kr., institutioner 45 kr.

Petruskas Laksko

Anemoneteatret
Aldersgruppe: Fra 3-7 år
Spilletidspunkt: Tirs.-ons. kl. 9.30 og 11, tors. kl. 11 og 14.15, fre. kl. 17, lør. kl. 13 og 15, søn. kl. 15
Spilleperiode: 25/10-19/11
Billetpris: ARTE prisgruppe D +5 kr., institutioner 45 kr.

Når du ser et stjernesud

Anemoneteatret
Aldersgruppe: Fra 4-12 år
Spilletidspunkt: Tirs.-ons. kl. 9.30 og 11, tors. kl. 11 og 14.15, fre. kl. 17, lør. kl. 13 og 15, søn. kl. 15
Spilleperiode: 23/11-23/12
Billetpris: ARTE prisgruppe D +5 kr., institutioner 45 kr.

BÅDTEATRET

Holbergsgade 30
1057 København K
Billettf.: 3312 1460 el. Billet-Net 7015 6565

I morgen og i morgen

Bådteatret
Aldersgruppe: Fra 14 år
Spilletidspunkt: Man.-fre. kl. 20, lør. kl. 17
Spilleperiode: 7/9-14/10
Billetpris: ARTE prisgruppe B, alle ARTE ordninger

Sådan circus

Bådteatret
Aldersgruppe: 8-12 år
Spilletidspunkt: Tirs.-ons. kl. 9.30 og 11, tors.-fre. kl. 14 og 17, lør.-søn. kl. 15
Spilleperiode: 13/11-20/12
Billetpris: 60 kr., for institutioner der køber over 10 billetter 45 kr., ARTE ordninger gælder forestillinger kl. 15 og 17

COMEDIEVOGNE'S BROSCE

Griffenfeldsgade 7A
2200 Kbh. N
Billettf.: 3536 6569 (12-15) el. BilletNet 7015 6565

Broder Sol, søster Måne

Teater Refleksion
Aldersgruppe: 4-10 år og voksne
Spilletidspunkt: Den 1/10 kl. 15, 2. og 4/10 kl. 9.30 og 11, 3/10 kl. 10 og 14
Spilleperiode: 1-4/10
Billetpris: 45kr., Billettf.: 8624 05 72

Var der engang

Carte Blanche
Aldersgruppe: 7-10 år og voksne
Spilletidspunkt: Kl. 10 og 14
Spilleperiode: 5-6/10
Billetpris: 45 kr., Billettf.: 2837 3960 ml. 10 og 18

En lille sonate

Gruppe 38

Aldersgruppe: Fra 6 år
Spilletidspunkt: Man. kl. 10 og 19.30, Tirs. kl. 10 og 11
Spilleperiode: 9-10/10
Billetpris: 45 kr., Billettf.: 8613 5311 ml. 12 og 15

Snak

Corona Danseteater
Aldersgruppe: 6-9 år
Spilletidspunkt: Ons.-tors. kl. 10 og 14, fre. kl. 19
Spilleperiode: 11-13/10
Billetpris: 45 kr., Billettf.: 35366569 ml. 12 og 15

Mis med de blå øjne

Comedievognen
Aldersgruppe: 4-8 år
Spilletidspunkt: Ons. kl. 10 og 11.30, tors.-fre. kl. 14 og 16 (undtagen 19-20/10 ? kl. 16 og 19), lør. kl. 14 og 15.30, søn. kl. 14
Spilleperiode: 19/10-12/11
Billetpris: 45 kr., u. ARTEforestillinger løssalg 75 kr., grupper 60 kr., unge u. 25 år 45 kr.

Frk. Rasmussens Juleshow

Koreograf Charlotte Rasmussen
Aldersgruppe: Fra 8 år
Spilletidspunkt: Ons.-fre. kl. 19, lør. kl. 15.30, søn. kl. 14
Spilleperiode: 8-17/12
Billetpris: ARTE prisgruppe C, Billettf.: 3582 6232

DANSESCENEN

Øster Fælled Torv 34
2100 Østerbro
Billettf.: 3543 5858

don't kill your darlings

Granhøj Dans
Aldersgruppe: Unge og voksne
Spilletidspunkt: Kl. 20
Spilleperiode: 21-23/11
Billetpris: 115 kr., unge u. 25 år 50 kr.

DET LILLE TEATER

Lavendelstræde 5-7
1462 København K
Billettf.: 3312 2713

Ærtevejen

Det Lille Teater
Aldersgruppe: 4-8 år
Spilletidspunkt: Ring og hør nærmere
Spilleperiode: 20/9-31/10
Billetpris: Aftenforestillinger, lørdag og søndag ARTE, formiddag (grupper) 45 kr.

At få en engel til bords og en djævel i forenden

Det Lille Teater
Aldersgruppe: 3-6 år
Spilletidspunkt: Hverdag kl. 9.30 og 11, søn. kl. 13.30 og 15
Spilleperiode: 16/11-22/12
Billetpris: Hverdage løssalg 50 kr., grupper 45 kr., søndag ARTE prisgruppe D

FOLKETEATRET

Nørregade 39
1165 København K
Billettf.: 3312 1845
Man.-fre. kl. 12-19, lør. kl. 12-16

Nattergalen

Folketeatret
Aldersgruppe: Fra 6 år
Spilletidspunkt: Man.-fre. kl. 19, lør. kl. 14 og 18
Spilleperiode: 5/10-11/11
Billetpris: Fra 95-230 kr., unge u. 25 år fra 65-155 kr., alle ARTE ordninger

Historien om en morder

Folketeatret
Aldersgruppe: Fra 6 år
Spilletidspunkt: Man.-fre. kl. 17
Spilleperiode: 12/10-27/10
Billetpris: 60 kr., unge u. 25 år 30 kr., alle ARTE ordninger

Nøddebo i Præstegård

Folketeatret
Aldersgruppe: Fra 6 år
Spilletidspunkt: Ons.-fre. kl. 18, lør.-søn. kl. 14 og 17
Spilleperiode: 24/11-31/12
Billetpris: Fra 75-230 kr., unge u. 25 år fra 45-155 kr., alle ARTE ordninger

JYTTÉ ABILDSTRØMS TEATER

Riddersalen
Allégade 7-9
2000 Frederiksberg
Billettf.: 3887 1819

De underjordiske

Jytte Abildstrøms Teater
Aldersgruppe: Fra 6 år

Spilletidspunkt: Tors.-fre. kl. 18.30, lør.-søn. kl. 13 og 16, for institutioner ons.-fre. kl. 10.15
Spilleperiode: 22/11-21/12
Billetpris: Ring og hør nærmere

KANONHALLEN

Serridslevsvej
2100 Kbh. Ø
Billettf.: 3543 5858

Headbreak

Granhøj Dans
Aldersgruppe: Unge og voksne
Spilletidspunkt: Kl. 20
Spilleperiode: 26-27/9
Billetpris: 125 kr., unge u. 25 år 60 kr.

KVARTERCENTRET NORDVEST

Dortheavej 61
2400 Kbh. NV
Billettf.: 3814 0261

Leif The Lucky

Teatret Thalías Tjenere
Aldersgruppe: Familieforestilling fra 9 år
Spilletidspunkt: Kl. 19
Spilleperiode: 26/10
Billetpris: 40 kr., børn 20 kr.

TEATERBUTIKKEN

'Tvillingehallen'
Halmtorvet 11 (indgang v. Øksnehallen)
1700 Kbh. V
Billettf.: 3331 9239

Flugt

Mariposa
Aldersgruppe: Fra 13 år
Spilletidspunkt: Fre. og søn. kl. 20, tors. kl. 19, lør. kl. 17
Spilleperiode: 4/10-8/10
Billetpris: 50 kr., unge u. 18 år 35 kr.

TEATER LA BALANCE

Smødehallen
Kastanie alle 14
2720 Vanløse
Billettf.: 3879 2822

Historien om den lille far-bror

Theater La Balance
Aldersgruppe: Fra 5 år
Spilletidspunkt: Man.-fre. kl. 10 og 14, lør. kl. 15
Spilleperiode: 4/10-19/10

TEATER VESTVOLDEN

Hovedstensvej 47-49
2650 Hvidovre
Billettf.: 3677 2300 ml. 10-15

En helt ude i skoven

Teater Vestvolden
Aldersgruppe: Familieforestilling fra 8 år
Spilletidspunkt: Tirs.-Fre. kl. 19, lør.-søn. kl. 15
Spilleperiode: 8/10-22/10
Billetpris: 65 kr., unge u. 18 år 35 kr. ARTE/DT-ordninger

TEATRET BAG KROEN

Ordruphøjvej 2
2920 Charlottenlund
Billettf.: 3963 1096 kl. 10-15

Hvem sagde mord ? En vampyrkomedie

Teatret bag kroen
Aldersgruppe: Fra 10 år
Spilletidspunkt: Ons.-lør. kl. 19
Spilleperiode: 8/9-18/11
Billetpris: 110 kr., børn 45 kr., alle ARTE ordninger

Peter Plys møder Kingobarnet

Teatret bag kroen
Aldersgruppe: Fra 3 år
Spilletidspunkt: Tors.-fre. kl. 16, lør. kl. 14, søn. kl. 14 og 17 (i efterårsferien spilles tirs. og ons. kl. 16)
Spilleperiode: 30/9-5/11
Billetpris: 110 kr., børn 45 kr., alle ARTE ordninger

Far til fire holder jul

Teatret bag kroen
Aldersgruppe: Fra 5 år
Spilletidspunkt: Tirs.-fre. kl. 19, lør. kl. 14 og 19, søn. kl. 14 og 17
Spilleperiode: 28/11-22/12
Billetpris: 110 kr., børn 45 kr., alle ARTE ordninger

TEATRET ZEPPELIN

Valdemarsgade 15
1665 København V
Billettf.: 3322 0478

Jesus fra Nazareth ? Historien om et menneske
Teatret Zeppelin

Aldersgruppe: Familieforestilling fra 7 år
Spilletidspunkt: Tors.-fre. kl. 19, lør.-søn. kl. 15, skoleforestillinger tirs.-ons. kl. 10
Spilleperiode: 8/10-19/11
Billetpris: Tors.-søn. ARTE Prisgruppe C, skoleforestillinger 45 kr.

En kinamands chance

Teatret Vester 60
Aldersgruppe: 4-10 år
Spilletidspunkt: 27-30/11 kl. 9.30 og 11, 1-2/12 k. 15
Spilleperiode: 27/11-2/12
Billetpris: 45 kr.

En nats historier

Det lille verdens teater
Aldersgruppe: 1-4 år
Spilletidspunkt: Kl. 9.30 og 10.30
Spilleperiode: 4-8/12
Billetpris: 45 kr.

TIVOLI / GLASSALEN

Vesterbrogade 3
Billettf.: 3315 1012 el. Billet-Net 7015 6565

Spaced Out ? Crazy Christmas Cabaret

London Toast Theatre
Aldersgruppe: Fra 12 år
Spilletidspunkt: Man.-fre. kl. 19.30, lør. kl. 15 og 19.30
Spilleperiode: 14/11-30/12
Billetpris: Alle ARTE ordninger billetpriser fra 65-240 kr.

ZANGENBERGS TEATER

Bernstoffsgade 7
Tivoli
1577 København V
Billettf.: 3314 5005

Mysteriet om den skaldede abe

Zangenbergs Teater
Aldersgruppe: 4-10 år
Spilletidspunkt: Uge 41: man.-tors. kl. 9.30 og 11, Uge 42-44: tirs.-ons. kl. 9.30 og 11, tors.-fre. kl. 11 og 17, lør. kl. 13 og 15, søn. kl. 16, Uge 45-47: man.-tors. kl. 11 og 14, tors.-fre. kl. 9.30 og 11
Spilleperiode: 9/10-22/11
Billetpris: Voksne 60 kr., unge u. 25 år 30 kr., Institutioner Kbh. kommune 22,50 kr., øvrige institutioner 45 kr.

Julemandens hemmelighed

Zangenbergs Teater
Aldersgruppe: 4-10 år
Spilletidspunkt: Man. og tors. kl. 11 og 14, tirs, ons, fre, kl. 9.30 og 11
Spilleperiode: 27/11-22/12
Billetpris: Billetpris: Voksne 60 kr., unge u. 25 år 30 kr., Institutioner Kbh. kommune 22,50 kr., øvrige institutioner 45 kr.

VIFTEN

Rødovre Parkvej 130
2610 Rødovre
Billettf.: 3670 4521

Askepot

Familie Teatret
Aldersgruppe: 5-12 år og deres forældre
Spilletidspunkt: Tirs.-fre. kl. 19, lør.-søn. kl. 14
Spilleperiode: 6-21/10
Billetpris: ARTE prisgrupper B, C, D

SJÆLLAND & ØER

HOLBÆK EGNSTEATER

Vimmelskiftet 27
4300 Holbæk
Billettf.: 59444510
Man.-fre. kl. 14-17, lør. kl. 12-15

Når det regner

Holbæk Egnsteater
Aldersgruppe: 1 1/2-4 år
Spilletidspunkt: Ring og hør nærmere
Spilleperiode: 28/9-26/11

Den forelskede slikautomat

Holbæk Egnsteater
Aldersgruppe: 5-9 år
Spilletidspunkt: Kl. 15
Spilleperiode: 18/10-10
Billetpris: 65 kr., børn 45 kr.

Herr Bach! Herr Bach!

Holbæk Egnsteater
Aldersgruppe: 6-9 år
Spilletidspunkt: Kl. 15
Spilleperiode: 20-21/10
Billetpris: 65 kr., børn 45 kr.

Prinsesse Kat

Holbæk Egnsteater

Aldersgruppe: Fra 4 år
Spilletidspunkt: Kl. 19.30
Spilleperiode: 17/11-16/12
Billetpris: 65 kr., børn 45 kr.

LADEN V. ROSENFELDT GODS

Rosenfeldt 2
4760 Vordingborg
Billettf.: BilletNet 7015 6565

Rottesken

Cantabile 2 i samarbejde med kulturforum Lys over land
Aldersgruppe: Fra 15 år
Spilletidspunkt: Kl. 20
Spilleperiode: 3-6/9, 13-17/9
Billetpris: Ring og hør nærmere

MASKENS HUS

Skolegade 16
4800 Nykøbing F
Billettf.: 5485 7881

Det underste land

Egnsteatret Masken
Aldersgruppe: 5-11 år
Spilletidspunkt: Tirs.-fre. kl. 9 og 11, lør. kl. 14
Spilleperiode: 25/11-22/12
Billetpris: 45 kr.

TEATRET FAIR PLAY

Borchsvej 3
4300 Holbæk
Billettf.: 5943 8595

Vores forestilling om Sara

Teatret Fair Play
Aldersgruppe: Fra 8 år
Spilletidspunkt: Man.-ons. kl. 11, tors.-fre. kl. 19, lør. kl. 15
Spilleperiode: 4/12-9/12

FYN

BAGGÅRD TEATRET

Caroline Amalievej 26
5700 Svendborg
Billettf.: 6221 4043

De syv ildofre

Baggård Teatret
Aldersgruppe: Fra 11 år
Spilletidspunkt: Man. og fre. kl. 19.30, tirs.-fre. kl. 10
Spilleperiode: 29/9-10/11
Billetpris: Ring og hør nærmere tf. 62214043

Jord ? Manden fra Tollund

Meridiano Teatret
Aldersgruppe: Fra 12 år
Spilletidspunkt: Kl. 19.30
Spilleperiode: 26-27/10

Se mig

Teatro Rio Rose og Bådteatret
Aldersgruppe: Fra 4 år
Spilletidspunkt: Kl. 19.30
Spilleperiode: 29/11

GRAND

Benediktsgade 46
5000 Odense C
Billettf.: 66178661

Hvor tanker fødes

Mimeteatret
Aldersgruppe: Fra 13 år
Spilletidspunkt: Man.-fre. kl. 10 (skoleforestilling) og 19, lør. kl. 13
Spilleperiode: 24/10-10/11

MIMETEATRET

Vestergade 95B
5000 Odense C
Billettf.: 6617 8661

Dagen i hatten

Det mindste teater
Aldersgruppe: 1,5-4 år
Spilletidspunkt: Man.-fre. kl. 9.15 og 10.30, lør.-søn. kl. 10.30
Spilleperiode: 5/9-1/10
Billetpris: 45 kr. billettf.: 3045 5060

Snork

Dralejma
Aldersgruppe: 1 1/2-4 år
Spilletidspunkt: 16-17/10 kl. 9.30 og 10.30, 18/10 kl. 9.30
Spilleperiode: 16/10-18/10

Dralejmas rejse

Dralejma
Aldersgruppe: 3-8 år
Spilletidspunkt: 18/10 kl. 13, 19-20/10 kl. 10.30 og 13
Spilleperiode: 18/10-20/10

BØRNETEATRET SKÆSPIRE

Teaterhuset
Filosofgangen 19
5000 Odense C
Billettf.: 66113106
Kl. 9-15

Brorman og Bella
Børneteateret Skægspire
Aldersgruppe: 1 1/2-4 år
Spilletidspunkt: Man.-tors. kl. 9.30 og 10.45, fre. kl. 10, søn. kl. 14.30
Spilleperiode: 10-17/9, 26/9-6/10
Billetpris: 45 kr., børn kr. 25

Broder Sol, søster måne

Teatret Refleksion
Aldersgruppe: 4-10 år
Spilletidspunkt: Søn. kl. 14.30, man. kl. 10 og 13.30, tir. kl. 9.30 og 11
Spilleperiode: 8-10/10
Billetpris: 45 kr., børn kr. 25 kr.

Luft under vingerne

Teatret Trekanten
Aldersgruppe: 2-5 år
Spilletidspunkt: Søn. kl. 14.30, man. kl. 10
Spilleperiode: 15-16/10, 22-23/10
Billetpris: 45 kr., børn kr. 25 kr.

Sangen om Kaino

Børneteateret Skægspire
Aldersgruppe: Fra 6 år
Spilletidspunkt: Kl. 14.30
Spilleperiode: 18/10, 20/10, 21/10
Billetpris: 45 kr., børn

Spilleperiode: 20/10
Billetpris: 10 kr. Forestillingen vises under Århus Børneteater-festival

Mellem himmel og jord
 Det lille verdensteater
 Aldersgruppe: 1,5-4 år
 Spilletidspunkt: Kl. 10
 Spilleperiode: 21/10
Billetpris: 10 kr. Forestillingen vises under Århus Børneteater-festival

Ingenting
 DRT
 Aldersgruppe: 5-10 år
 Spilletidspunkt: Kl. 11
 Spilleperiode: 21/10
Billetpris: 10 kr. Forestillingen vises under Århus Børneteater-festival

Min karrusel
 Teater 83
 Aldersgruppe: 1,5-4 år
 Spilletidspunkt: Kl. 14
 Spilleperiode: 21/10
Billetpris: 10 kr. Forestillingen vises under Århus Børneteater-festival

Ørerne i maskinen
 Jytte Abildstrøms Teater
 Aldersgruppe: 6-9 år
 Spilletidspunkt: 21/10 kl. 15, 22/10 kl. 10
 Spilleperiode: 21-22/10
Billetpris: 10 kr. Forestillingen vises under Århus Børneteater-festival

En biting
 Jakob Mendels Teater
 Aldersgruppe: 6-11 år
 Spilletidspunkt: Kl. 11
 Spilleperiode: 22/10
Billetpris: 10 kr. Forestillingen vises under Århus Børneteater-festival

En nats historier
 Det lille verdensteater
 Aldersgruppe: 1,5-4 år
 Spilletidspunkt: Kl. 14
 Spilleperiode: 22/10
Billetpris: 10 kr. Forestillingen vises under Århus Børneteater-festival

Broder Sol, søster Måne
 Teater Refleksion
 Aldersgruppe: 4-10 år
 Spilletidspunkt: Kl. 15
 Spilleperiode: 22/10
Billetpris: 10 kr. Forestillingen vises under Århus Børneteater-festival

CHRISTIANSKIRKEN
 Frederikshaldgade 15
 8200 Århus N
 Billettf.: Musikhuset 8931
 8219 kl. 11-21

Det forjættede land
 Den jydsk opera / Æventyr
 Operaen
 Aldersgruppe: 7-12 år
 Spilletidspunkt: D. 1/9 kl. 16.30, 2/9 kl. 14 og 16, 4/9 kl. 9.30 og 11
 Spilleperiode: 1-4/9
Billetpris: 60 kr. Unge u. 25 år 50 kr.

ENTRÉ SCENEN
 Grønnegade 93 D
 8000 Århus C
 Billettf.: 8619 0079

Se mine bukser
 Teater Balsamico Express
 Aldersgruppe: Voksen
 Spilletidspunkt: 1/9 kl. 19.30, 2/9 kl. 15.30, 6-8/9 kl. 19.30
 Spilleperiode: 1-2/9, 6-8/9
Billetpris: Gratis. Forestillingen spilles i foyeren og varer 15 min.

Simpatico
 Teatro Dos Mil
 Aldersgruppe: Voksen
 Spilletidspunkt: Kl. 20, d.2-3/9 også kl. 16
 Spilleperiode: 1-8/9
Billetpris: 100 kr.

Flamenco Noir
 Caminando
 Aldersgruppe: Voksen
 Spilletidspunkt: D. 7-8/9 kl. 23, 9/9 kl. 20
 Spilleperiode: 7-9/9
Billetpris: 120 kr.

The Gertrude Story
 Dukketeaterkompagniet Yael og Revital. Præsenteres af Entréscenen og Teater Refleksion
 Aldersgruppe: Voksen (fore-

stillingen spilles på engelsk)
 Spilletidspunkt: Kl. 20
 Spilleperiode: 28-29/9
Billetpris: 100 kr.

Teatercafé m. Vladimir Vysotskijs sange
 Sanger Dan Fägerquist
 Aldersgruppe: Voksen
 Spilletidspunkt: Kl. 20
 Spilleperiode: 6-7/10
 Billetpris: 100 kr.

don't kill your darlings
 Granhøj Dans
 Aldersgruppe: Voksen
 Spilletidspunkt: Kl. 20
 Spilleperiode: 27-28/10, 30-31/10, 1/11
Billetpris: 100 kr.

Babylon
 Teater Morgana
 Aldersgruppe: Voksen
 Spilletidspunkt: Kl. 20
 Spilleperiode: 3-4/11
Billetpris: 100 kr.

Hunhan
 Seimi Nørregaard
 Aldersgruppe: Voksen
 Spilletidspunkt: Kl. 20
 Spilleperiode: 7-8/11
Billetpris: 80 kr.

Salome
 Sagliocco Ensemble
 Aldersgruppe: Voksen
 Spilletidspunkt: 10/11 og 13/11 kl. 20, 11/11 og 12/11 kl. 16
 Spilleperiode: 10-13/11
Billetpris: 100 kr.

The Idiot
 The West Yorkshire Playhouse
 Aldersgruppe: Voksen (forestillingen spilles på engelsk)
 Spilletidspunkt: Kl. 20
 Spilleperiode: 15-17/11 og 20-21/11
Billetpris: 100 kr.

GELLERUPSCENEN
 Gudrunvej 78
 8220 Brabrand
 Billettf.: 8625 0366
 Man-fre kl. 12-16

Junglebogen
 Gellerupscenen
 Aldersgruppe: 5-100 år
 Spilletidspunkt: Tors.-fre. kl. 19, lør.-søn. kl. 16
 Spilleperiode: 28/10-17/12
Billetpris: 100 kr., børn u. 15 år 50 kr. Ved køb af min. 15 billetter er det 5 kr. rabat pr. billet.

GULDLOK DUKKETEATER
 Willemoesgade 2
 8200 Århus N
 Billettf.: 86104777 el. www.guldlok.dk

Guldlok og de tre bjørne
 Guldlok Dukketeater
 Aldersgruppe: 2-6 år
 Spilletidspunkt: 1/9-10/9 kl. 10 og 15, 13/9-22/9 ons, tors kl. 10 og fre-søn kl. 10 og 15
 Spilleperiode: 1-22/9
Billetpris: 45 kr. Rabat for grupper på min. 9 personer (35 kr.)

Frøprinsen
 Guldlok Dukketeater
 Aldersgruppe: 2-6 år
 Spilletidspunkt: Ons.-tors. kl. 10, fre.-søn kl. 10 og 15
 Spilleperiode: 4-29/10
Billetpris: 45 kr. Rabat for grupper på min. 9 personer (35 kr.)

Askepot
 Guldlok Dukketeater
 Aldersgruppe: 2 1/2-8 år
 Spilletidspunkt: Ons.-tors. kl. 10, fre.-søn kl. 10 og 15
 Spilleperiode: 1/11-23/11
Billetpris: 45 kr. Rabat for grupper på min. 9 personer (35 kr.)

Julemandens tryllestav
 Guldlok Dukketeater
 Aldersgruppe: Familieforestilling fra 2 år
 Spilletidspunkt: Tirs.-fre. kl. 9.45, 11, og 15, lør.-søn. kl. 10 og 15
 Spilleperiode: 29/11-22/12
Billetpris: 45 kr. Rabat for grupper på min. 9 personer (35 kr.)

MBT DANSETEATER
 Frederikshallé 20 c
 8000 Århus C
 Billettf.: 8613 7067

og hvem har du favnet i natten
 MBT Danseteater
 Aldersgruppe: Fra 16 år
 Spilletidspunkt: Kl. 21
 Spilleperiode: 2-5/9
Billetpris: Kr. 140, unge u. 25 kr. 70

Dancing with C
 MBT Danseteater
 Aldersgruppe: Fra 16 år
 Spilletidspunkt: Kl. 20.30
 Spilleperiode: 26-30/9, 3-8/10.
 Skoleforestilling d. 2/10 og 9/10 kl. 12

MUSIKHUSET AARHUS
 Thomas Jensens Allé
 8000 Århus C
 Billettf.: 8931 8210illettf.: 8931 8210illettf.: 8931 8210

Headbreak
 Granhøj Dans
 Aldersgruppe: Unge og voksne
 Spilletidspunkt: 5-6/9 kl. 19.30, 8/9 kl. 19.30 og 22.30, 9/9 kl. 17
 Spilleperiode: 5-9/9
Billetpris: 125 kr. Unge u. 25 år 65 kr.

SCT. ANNAGADE SKOLES FESTSAL
 Sct. Annagade 38-40
 8000 Århus C
 Billettf.: 8619 0079

Jord, luft, vand og ild
 Meridiano Teatret
 Aldersgruppe: Voksne
 Spilletidspunkt: 1/9 kl. 19, 2-3/9 kl. 16
 Spilleperiode: 1-3/9
Billetpris: 110 kr. Forestillingen varer 5 1/2 time. Der er indlagt 3 pauser.

SVALEGANGEN
 Rosenkrantzgade 21
 Postbox 5083
 8100 Århus C
 Billettf.: 8613 8866
 Man.-fre. kl. 16-20, lør. kl. 13-16

Makalu
 Svalegangen, Odense Teater, Teatret
 Aldersgruppe: Unge-voksne
 Spilletidspunkt: Tirs.-fre. kl. 20, lør. kl. 16
 Spilleperiode: 31/8-30/9
Billetpris: Løssalg 120 kr., abonnement 80 kr., ung 60 kr., billet m. rabatkupon 100 kr.

Tryllefløjten
 Svalegangens Dukketeater
 Aldersgruppe: Børn/voksne
 Spilletidspunkt: Fre. kl. 17, lør. kl. 14
 Spilleperiode: 2., 8., 9., 23., 30/9
Billetpris: Løssalg voksne 60 kr., børn 30 kr., abonnementsbillet 30 kr.

Lidt til og meget mer?
 EN OVER/EN UNDER, Odense Internationale Musikteater
 Aldersgruppe: Unge-voksne
 Spilletidspunkt: Ons.-fre. kl. 23, lør. kl. 20
 Spilleperiode: 6-9/9
Billetpris: Løssa'g 110 kr. unge kr. 60 kr., abonnementsbillet 70 kr., billet m. rabatkupon 90 kr.

Drømmenes torv
 Svalegangens fortællercafé
 Aldersgruppe: Unge-voksne
 Spilletidspunkt: Kl. 20
 Spilleperiode: 25/9, 30/10, 20/11
Billetpris: 60 kr.

Irene Holm
 Produceret af AVM Holding
 Aldersgruppe: Unge-voksne
 Spilletidspunkt: Kl. 20
 Spilleperiode: 3-5/10, 9-11/10
Billetpris: Løssalg 120 kr., unge kr. 60 kr., abonnementsbillet 80 kr., billet m. rabatkupon 100 kr.

De syv ildofre
 Baggård Teatret
 Aldersgruppe: Unge-voksne
 Spilletidspunkt: Skoleforestillinger 12/10 og 13/10 kl. 11, tors.-fre. kl. 20, lør. kl. 16
 Spilleperiode: 12-24/10
Billetpris: Løssalg 120 kr., unge kr. 60 kr., abonnementsbillet 80 kr., billet m. rabatkupon 100 kr.

Den lille havfrue
 Svalegangens Dukketeater

Aldersgruppe: Børn/voksne
 Spilletidspunkt: Tors.-fre. kl. 17, lør. kl. 14
 Spilleperiode: 19-21/10
Billetpris: Løssalg voksne 60 kr., børn 30 kr., abonnementsbillet 30 kr.

DDT
 Svalegangen
 Aldersgruppe: Unge-voksne
 Spilletidspunkt: Tirs.-fre. kl. 20, lør. kl. 16
 Spilleperiode: 27/10-2/12
Billetpris: Løssalg 120 kr., abonnement 80 kr., ung 60 kr., billet m. rabatkupon 100 kr.

Chansons Francaises
 Rolf Lydahl og Bjarne Löwdin
 Aldersgruppe: Unge-voksne
 Spilletidspunkt: Tirs.-ons. kl. 20
 Spilleperiode: 31/10-2/11
Billetpris: Løssalg 120 kr., unge kr. 60 kr., abonnementsbillet 80 kr., billet m. rabatkupon 100 kr.

Dinas bog
 Gladsaxe Teater/Jomfru Ane Teatret
 Aldersgruppe: Unge-voksne
 Spilletidspunkt: Ons.-fre. kl. 20, lør. kl. 16
 Spilleperiode: 22-25/11
Billetpris: Løssalg 120 kr., unge kr. 60 kr., abonnementsbillet 80 kr., billet m. rabatkupon 100 kr.

TEATER REFLEKSION
 Sintrupvej 11A
 8220 Brabrand
 Billettf.: 8624 0572

Broder Sol, søster Måne
 Teater Refleksion
 Aldersgruppe: 4-10 år
 Spilletidspunkt: 6-8/9 kl. 9.30 og 11, 9-10/9 kl. 15
 Spilleperiode: 6-10/9
Billetpris: 50 kr., børneinstitutioner i Århus Kommune: Teater for en 25'er, Grupper over 10 personer 40 kr.

ØVRIGE JYLLAND

DET NORDJYDSKE OPERA-KOMPAGNI
 Storemosevej 6
 9310 Vodskov
 Billettf.: 9829 4894

Tyven og enken
 Det nordjydske Operakompagni
 Aldersgruppe: 10-100 år
 Spilletidspunkt: Kl. 19
 Spilleperiode: 8/9
Billetpris: 50 kr.

JOMFRU ANE TEATRET
 Jomfru Ane gade 14
 9000 Aalborg
 Billettf.: 9811 1666

Familiefortællinger
 Jomfru Ane teatret
 Aldersgruppe: Unge-voksne
 Spilletidspunkt: Tirs.-fre. kl. 20, lør. kl. 16
 Spilleperiode: 24/9-19/10
Billetpris: Løssalg 115 kr, unge kr. 55 kr.

En hjertesag
 Bjørneteateret
 Aldersgruppe: 3-8 år
 Spilletidspunkt: Man.-fre. kl. 9.30 og kl.11, lør. d. 30/9 kl. 14
 Spilleperiode: 25/9-6/10
Billetpris: Børneabonnement (3 forestillinger) 66 kr.

Dinas bog
 Jomfru Ane teatret
 Aldersgruppe: Unge-voksne
 Spilletidspunkt: Tirs.-fre. kl. 20, lør. kl. 16
 Spilleperiode: 25/10-3/11
Billetpris: Løssalg 115 kr., unge kr. 55 kr.

Den ukendte gæst
 Det danske teater
 Aldersgruppe: Unge-voksne
 Spilletidspunkt: Kl. 20
 Spilleperiode: 15-16/11
Billetpris: Løssalg 115 kr., unge kr. 55 kr.

Sirenernes sang
 Odense Internationale Musikteater
 Aldersgruppe: Unge-voksne
 Spilletidspunkt: Fre. kl. 20, lør. kl. 16
 Spilleperiode: 1-2/12

Billetpris: Løssalg 115 kr., unge kr. 55 kr.

JAKO-BOLE TEATRET
 Danmarksgade 19
 9000 Aalborg
 Billettf.: 98127833

Jeg vil ha' en blå banan
 Jako-Bole Teatret
 Aldersgruppe: 4-8 år
 Spilletidspunkt: Kl. 10.30
 Spilleperiode: 16/10,18/10, 20/10
Billetpris: 60 kr. inkl. musik og sjov i caféen fra kl. 11.40 m. Olav Gudnason og Henning Jensen

Jeg vil ha' en blå banan
 Jako-Bole Teatret
 Aldersgruppe: 4-8 år
 Spilletidspunkt: Ring og hør nærmere Tlf. 9812 7833
 Spilleperiode: 16/9-8/10

Lugt under vingerne
 Teatret Trekanten
 Aldersgruppe: 12-4 år
 Spilletidspunkt: Kl. 10.30
 Spilleperiode: 17/10
 Billetpris: 60 kr. inkl. musik og sjov i caféen fra kl. 11.30 m. Michael Back Jensen

Den grimme ælling
 Teatret Lampe
 Aldersgruppe: 1 1/2-4 år
 Spilletidspunkt: Kl. 10.30
 Spilleperiode: 19/10
Billetpris: 60 kr. inkl. musik og sjov i caféen fra kl. 11.30 m. Michael Back Jensen

Sangen om Kaino
 Børneteateret Skægspire
 Aldersgruppe: 8-12 år
 Spilletidspunkt: Ring og hør nærmere tlf. 98127833
 Spilleperiode: 25-28/10
Billetpris: 40 kr. Grupper over 10 personer 36 kr.

Den gyldne æske
 Teatret Månegøgl
 Aldersgruppe: Fra 1 1/2-4 år
 Spilletidspunkt: Ring og hør nærmere tlf. 98127833
 Spilletidspunkt: 6-19/11
Billetpris: 40 kr. Grupper over 10 personer 36 kr. Billetpris: 40 kr. Grupper over 10 personer 36 kr.

-18 grader - jul
 Jako-Bole Teatret
 Aldersgruppe: Fra 4 år
 Spilletidspunkt: Ring og hør nærmere tlf. 98127833
 Spilleperiode: 20/11-22/12
Billetpris: 40 kr. Grupper over 10 personer 36 kr.

LIMFJORDSTEATRET
 Grønnegade 10 C
 7900 Nykøbing Mors
 Billettf.: 9771 0515

Den fortryllede dråbe
 Vendsyssel Teater
 Aldersgruppe: 3-8 år
 Spilletidspunkt: Kl. 9.30 og kl. 11
 Spilleperiode: 18-19/9

Knive i høns
 Limfjordsteatret
 Aldersgruppe: Voksen
 Spilletidspunkt: Kl. 19.30
 Spilleperiode: 29/9, 2/10, 24/11

Macbeth
 The Loyal Shakespeare Company
 Aldersgruppe: Voksen
 Spilletidspunkt: Kl. 19.30
 Spilleperiode: 27/10

ODIN TEATRET
 Særkærparken 144
 7500 Holstebro
 Billettf.: 9742 4777

Helgenernes brønd
 Teatret Thalías Tjenere
 Aldersgruppe: Fra 14 år
 Spilletidspunkt: Kl. 10 og 20
 Spilleperiode: 15-16/11
 Billetpris: 55 kr. Stud. 45 kr. Rabat for grupper med min. 10 personer.

don't kill your darlings
 Granhøj Dans
 Aldersgruppe: Unge og voksne
 Spilletidspunkt: Kl. 20
 Spilleperiode: 8/12

RANDERS EGNSTEATER
 VÆRKSTEDET
 Mariagervej 10
 8900 Randers
 Billettf.: 8710 1900

Mellem himmel og jord
 Det lille Verdens Teater
 Aldersgruppe: 1,5-4 år og deres forældre
 Spilletidspunkt: Kl. 14 og 16
 Spilleperiode: 16/9
Billetpris: 50 kr.

10 cm over daglig dødvande
 Vendsyssel Teater
 Aldersgruppe: Voksen
 Spilletidspunkt: Kl. 20
 Spilleperiode: 21/9
Billetpris: 80 kr., unge u. 25 år 50 kr.

Macbeth
 The Loyal Shakespeare Company
 Aldersgruppe: Voksen
 Spilletidspunkt: Kl. 20
 Spilleperiode: 5/10
Billetpris: 80 kr., unge u. 25 år 50 kr. Billet til hele Shakespeare-trilogien 200 kr.

Jord - Manden fra Tollund
 Meridiano Teatret
 Aldersgruppe: Voksen
 Spilletidspunkt: Kl. 20
 Spilleperiode: 12/10
Billetpris: 80 kr., unge u. 25 år 50 kr. Billet til hele Meridiano-trilogien 200 kr.

Happy End
 Corona Danseteater
 Aldersgruppe: 8-12 år og deres forældre
 Spilletidspunkt: Tors. kl. 19, lør. kl.12
 Spilleperiode: 26/10 og 28/10
Billetpris: 50 kr.

Chansons Francaises
 Rolf Lydahl og Bjarne Löwdin
 Aldersgruppe: Voksen
 Spilletidspunkt: Kl. 20
 Spilleperiode: 28-29/10
Billetpris: 120 kr., unge u. 25 år 100 kr.

Peers lille verden
 Nørregaard & Reiches Teater
 Aldersgruppe: 8-12 år og deres forældre
 Spilletidspunkt: Tor. kl. 19, lør. kl. 14
 Spilleperiode: 2/11, 4/11
Billetpris: 50 kr.

Luft og vand
 Meridiano Teatret
 Aldersgruppe: Voksen
 Spilletidspunkt: Kl. 20
 Spilleperiode: 6/11
Billetpris: 80 kr., unge u. 25 år 50 kr. Billet til hele Meridiano-trilogien 200 kr.

Salome
 Guandaline Sagliocco
 Aldersgruppe: Voksen
 Spilletidspunkt: Kl. 20
 Spilleperiode: 8/11
Billetpris: 80 kr., unge u. 25 år 50 kr.

don't kill your darlings
 Granhøj dans
 Aldersgruppe: Voksen
 Spilletidspunkt: Kl. 20
 Spilleperiode: 10/11
Billetpris: 80 kr., unge u. 25 år 50 kr.

Grantræet
 Randers Egnsteater
 Aldersgruppe: 4-100 år
 Spilletidspunkt: Tors. kl. 19, fre. kl. 17 og 19, lør. kl. 14 og 16
 Spilleperiode: 1-22/12
Billetpris: 50 kr.

TEAM TEATRET
 Bethaniagade 6 - 8
 7400 Herning
 Billettf.: 9712 5577
 Kl. 9-16.30Kl. 9-16.30Kl. 9-16.30

don't kill your darlings
 Granhøj Dans
 Aldersgruppe: Unge og voksne
 Spilletidspunkt: Kl. 19.30
 Spilleperiode: 5/12

TEATRET MØLLEN
 Møllepladsen 4
 6100 Haderslev
 Billettf.: 74526679
 Kl. 10-15

Lennie og George
 Teatret Møllen

Aldersgruppe: Fra 10 år
 Spilletidspunkt: Kl. 20
 Spilleperiode: 14-15/9
Billetpris: Voksne 60 kr. unge/stud. 40 kr.

Solo
 Corona Danseteater
 Spilletidspunkt: Kl. 20
 Spilleperiode: 27/9-28/9
Billetpris: Voksne 60 kr. unge/stud. 40 kr.

Salome
 Sagliocco Ensemble
 Spilletidspunkt: Kl. 20
 Spilleperiode: 31/10-1/11
Billetpris: Voksne 90 kr. unge/stud. 45 kr.

Chansons Francaises
 Lydahl's art and performance
 Spilletidspunkt: Kl. 20
 Spilleperiode: 4/11
Billetpris: Voksne 90 kr. unge/stud. 45 kr.

Dinas bog
 Jomfru Ane Teatret
 Spilletidspunkt: Kl. 20
 Spilleperiode: 15/11-16/11
Billetpris: Voksne 90 kr. unge/stud. 45 kr.

Irene Holm
 Anne Marie Helger
 Spilletidspunkt: Kl. 20
 Spilleperiode: 29-30/11
Billetpris: Voksne 90 kr. unge/stud. 45 kr.

Folk på komedie
 Teatret Møllen
 Spilletidspunkt: Kl. 20
 Spilleperiode: 13-15/12 og 18-20/12
Billetpris: Voksne 90 kr. unge/stud.

Børneteater i Indien

Teater mellem
almagt og afmagt

Danske børneteaterfolk arbejder på at skaffe indisk teater-projekt tag over hovedet og professionelle forhold

Af Søren Ovesen

Arun Agnihotri – skuespiller, instruktør og pædagog – har i mange år været leder af "Playhouse" i Vadodara i staten Gujarat i det nordvestlige Indien.

I en årrække har den nu 45 årige Arun Agnihotris arbejde stået som noget enestående i indisk kulturliv. Han har med Playhouse skabt indhold og rammer til en rummelig blanding af uddannelsessted for unge teaterfolk, et pædagogisk dramaværksted for børn, og til et decideret teater med to-tre årlige produktioner af forestillinger for børn og voksne.

På trods af kummerlige forhold og en håbløs økonomi har disse aktiviteter hidtil udfoldet sig med fremragende resultater. Men på det seneste er de fysiske og finansielle forhold, grundet modstand

fra "the establishment" blevet så snævre, at en egentlig lukning truer.

"Playhouse" har trods navnet ikke tag over hovedet – og desuden en tom pengekasse. Arun Agnihotri har i årevis ikke modtaget løn for sit arbejde. Alligevel omfatter institutionen i dag omkring 30 fortrinsvis yngre mennesker, der kaster al deres tid ind i projektet under Agnihotris inspirerende ledelse. Samt et stort, uformelt netværk af tidligere elever og medarbejdere, strækkende sig fra nord til syd i det mægtige land.

Målet med "Projekt Playhouse – teater mellem almagt og afmagt" og Dansk Assitejs engagement er i et vist omfang at professionalisere det nuværende "Playhouse" for derved at give de nødvendige betingelser for at kunne fortsætte det vigtige arbejde.

Et indisk egnsteater

Indien er et land præget af voldsomme og livsfarlige modsætninger. Religioner, klasser og kaster står skarpt over for hinanden. Yderpunkterne består af en vanvittig velhavende, almægtig overklasse over for et totalt forarmet, totalt afmægtigt proletariet. Og der imellem er en middelklasse. Relativt stor og veluddannet. Og temmelig bevidstløs. Men desværre den eneste nøgle til en bedre fremtid for det kæmpemæssige land. Den eneste brobygger man overhovedet kan forestille sig.

Det er børn og unge af denne middelklasse, "Playhouse" i første

Den Indiske teatermand Arun Agnihotri

omgang henvender sig til, både som aktører og som publikum. Ikke bare fordi de som alle andre børn og unge fortjener det, men fordi teatret jo kan gøre noget ved menneskers bevidsthed og fremtidige handlemuligheder, som ikke kan overvurderes. For mange af de unge, der i tidens løb har været involveret i "Playhouse", har det betydet en total forandring af verdensbilledet, og ikke mindst af deres egen placering deri.

Det er disse børn og unge, der – udstyret med en ny social og kulturel bevidsthed – med tiden skal tage kampen op imod en samfundsorden præget af et hæringsløst begær efter forbrugsgoder i bedste vestlige opsætning. Den sociale ansvarsfølelse hos magteliten kan ligge på et meget lille sted, og med et bekvemt rygstød i den ældgamle opfattelse, at alle befinder sig på den plads i inkarnationernes hierarki som de har gjort sig fortjent til, er der blokeret for enhver forandring.

Derfor er det vigtigt at vi fra

dansk side gør alt hvad der står i vores magt for at støtte den indiske teatermand og hans fortsatte arbejde. Det kan synes som en dråbe i havet. Men det er som bekendt verdens ældste undskyldning for ikke at foretage sig noget. Og i den menneskelige bevidstheds hav forholder det sig sådan, at selv en lille dråbe af og til ender med at skabe en flodbølge, for at anvende et lille filosofisk billede.

Ambitionen fra Assitejs side er, i første omgang i en fem-års periode, fra offentlige kasser og private fonde at skaffe "Playhouse" vilkår, der kan sammenlignes med et lille bitte dansk egnsteaters: Hus, bil, teknik og løn. Det vil koste mindre end en femtedel af, hvad vi normalt budgetterer med herhjemme, og have mindst 100 gange større effekt. Det første er en kendsgerning. Det andet en trossag. Og den tro har vi i Assitej.

Søren Ovesen er medlem af Teatergruppen Batida

Dansk Assitej har ved projektkonsulent Pil Hansen udarbejdet en statusrapport om projektet i Vadodara i Indien som kan fås ved henvendelse til forretningsfører Peter Manscher, tlf. 35 34 45 09.

Dansk Assitej er medlem af International ASSITEJ, der er en verdensomspændende organisering af arbejdet med professionelt børneteater. Læs mere på www.assitej.dk

Sådan
circus

Fra 8 til 12 år – og voksne

Med Andrea Saramella, Lars Knutsson m.fl.
Scenografi: Stine Krage
Isenesættelse: Tue Biering

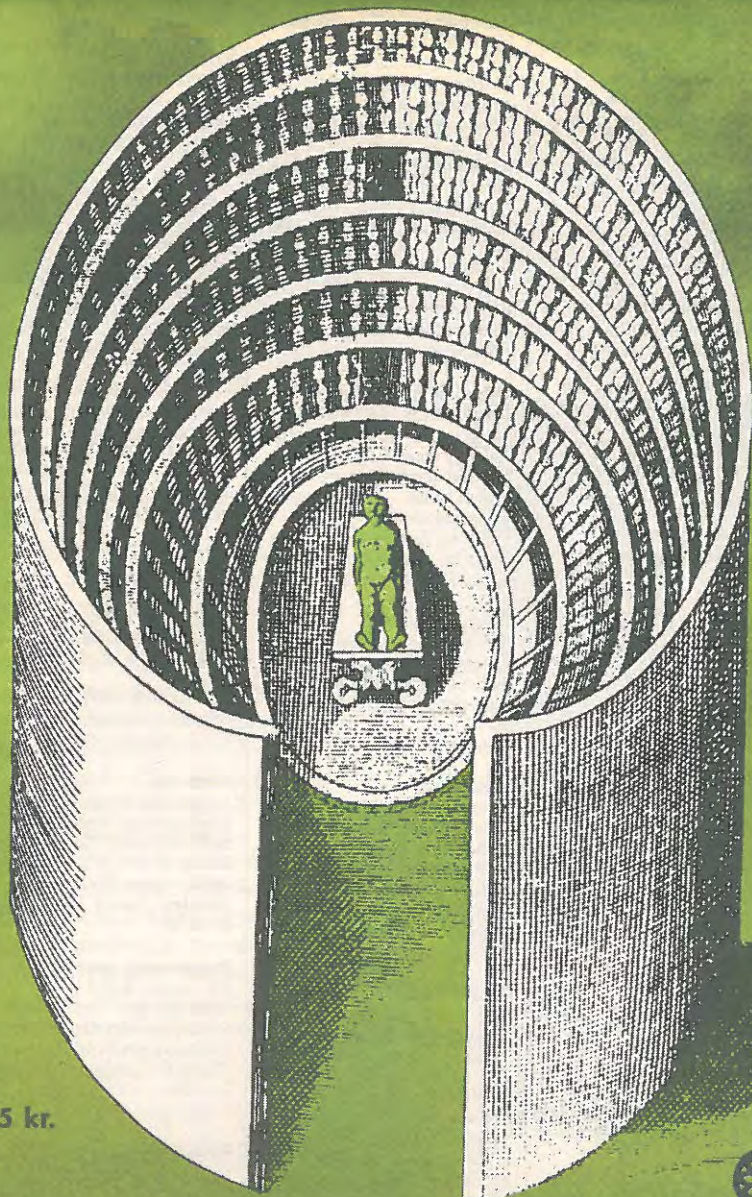
13. november – 20. december 2000.
Tirsdag og onsdag kl. 9.30 og 11.00.
Torsdag og fredag kl. 14.00 og 17.00.
Lørdag og søndag kl. 15.00.

Billetpris 60 kr.

Arte ordninger gælder for forestillingerne
kl. 15.00 og 17.00.

For institutioner, der køber flere end 10 billetter, 45 kr.

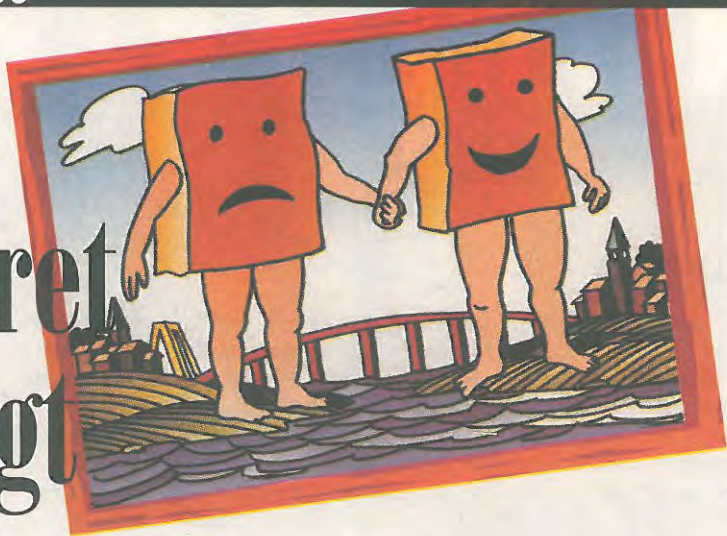
Billetter: 33 12 14 60 eller BILLETnet 70 15 65 65

BADTEATRET
Nyhavn 16
www.baadteatret.dk

Børneteatrene
Kulturbro 2000:

Børneteateret bliver brugt

Barnteaterdagen 7. oktober er et stort anlagt fremstød for stationært børneteater, hvor 19 teatre på begge sider af Øresund opfører 23 forestillinger for børn og unge og voksne – med gratis adgang

De snapper efter vejret, når spændingen stiger, holder sig for ansigtet, når det næsten ikke er til at holde ud, og ånder lettet op, når der viser sig en løsning – når det hele ender som det skal. Børnene på tilskuerpladserne ånder med teateret, og børnene ånder friere og mere levende end noget andet publikum. De giver skuespillerne deres uensurerede reaktion, deres åbne opmærksomhed, er et – på samme tid – krævende og generøst publikum.

Alle ved, at der er noget, der hedder børne- og familieteater og at det rummer store oplevelser for de børn, der ser det. Og teateret bliver brugt. Alene i Danmark finder mere end 600.000 børn årligt vej ind i børneteateret. Tallet dækker både de stationære og de opsøgen-

de forestillinger.

Men der er stor forskel på teateroplevelsen, om man befinder sig i skolens gymnastiksal, børnehavens nødtørftigt mørklagte fællesrum – eller om man har måttet flytte sig hen til et rum, hvor der spilles stationært teater.

Det gøres der mange steder rundt omkring i Danmark. Og for de skoler og institutioner, hvor børnene er samlet en stor del af deres vågne tid, er det ikke svært at finde vej til regionens stationære scener.

Det bliver straks vanskeligere, når det drejer sig om de voksne, som er omkring børnene i familiens sfære. De kender alt for lidt til børneteatrene og hvad de står for. Og det er præcis denne målgruppe, de stationære børneteatre på begge

sider af Øresund vil i kontakt med på Barnteaterdagen, der afvikles 7. oktober og er med til at markere, at Danmark og Sverige med Øresundsbroen er kommet hinanden endnu nærmere.

De medvirkende børneteatre er på den danske side: Anemone Teater, Bådteateret, Comedievognens Broscene, Det Lille Teater, Jytte Abildstrøms Teater, Teateret Lampe, Teater Vestvolden, Teateret Zeppelin, Teater La Balance, Taastrup Teater og Zangenbergs Teater. Mens den svenske side bidrager med: Teater Sagohuset, Månteatern, Nya Klassiska Teatern, Teater Morianen, Teater Nike, Teater Bava, Expressatern, Teater 23 og Clownen Viveca.

Udover tilskuddet fra Kulturbro 2000 modtager Barnteaterdagen støtte fra Københavns Amts Kulturfond og Teatercentrum i Sverige og Danmark.

Information:
Tlf. 36 77 23 00 eller:
www.barnteaterdagen.dk

Til gensidig inspiration

I forbindelse med Barnteaterdagen afholdes seminar om relationerne mellem teater og medier

Vi lever i en tid, hvor der rettes mere og mere opmærksomhed på vigtigheden af de såkaldte bløde værdier: Samvær, fællesskab, nærvær og fortælling. I denne undersøgelse har børneteateret med dets samspil med og lytten til sit publikum indlysende kvaliteter – også set i forhold til de kulturoplevelser, som de nye hybridmedier byder på.

Et lukket seminar 3. oktober kl. 16-20 på Zahles Seminarium retter vil sætte fokus på børneteaters egenart og kvaliteter i relation til de nye hybridmedier og som overordnet formål undersøge hvordan børneteateret lever side om side med de nye hybridmedier og hvordan børnekulturens forskellige former og udtryk gensidigt kan inspirere og udvikle hinanden.

Blandt diskussionspunkterne er også:

- Hvad består teateroplevelsen af – hvorfor er den vigtig for barnet og dets opfattelse af verden?
- Hvorfor er det vigtigt for familierne at søge den kulturelle oplevelse sammen?
- Hvem er vores publikum, herunder "den nye børnekarakter"?
- Barnet som kunstnerisk udfordring.
- Er der forskel på voksenkunst og

børnekunst? Kan kunst være for både børn og voksne?

I seminaret deltager som oplægsholdere og opponenter bl.a. journalist *Per Axel Jahnsson*, radiovært i Sverige; instruktør *Karin Parrot*, skribent, der arbejder med børneteater i Sverige; forskningsbibliotekar *Beth Juncker*, lektor i børnekultur på Biblioteksskolen og tidligere anmelder af børneteater på Politiken; docent *Inga Sonesson*, der har forsket i teateroplevelsen og dens betydning for barnet og dets opfattelse af verden; dramatiker *Cristina Gotfridsson*, der skriver om og for børn; nationaløkonom *Stefan de Vilder*, forsker i børns vilkår i Sverige og har påvist, at kultur er en god forretning også ud fra en samfundsmæssig målestok, når man sammenligner med de sociale udgifter, som manglende investering i børn og kultur kan føre til; forfatter *Ulf Stark*, filmmanuskript- og børnebogsforfatter fra Sverige. Aktuell på Barnteaterdagen med Sagohusets forestilling "Storebrorsan"; fremtidsforsker *Anders Bjerre*, Institut for Fremtidsforskning, og beskæftiget med mediernes rolle i fremtiden; Børn og unge-direktør i Helsingør *Bjarne Pedersen*, medlem af Kulturrådet for Børn – samt skuespiller *Claus Reiche*, der også

er lektor i børnekultur ved Aalborg Biblioteksskole.

Desuden vil der til seminaret blive inviteret 100 udvalgte gæster fra presse og medier, beslutningstagere inden for det kulturpolitiske område, repræsentanter for familie- og forældreorganisationer – samt ca. 40 børneteaterfolk.

Børneteateravisen bringer omtale af seminaret i næste nummer.

Mis med de blå øjne

For 4 - 8 årige og voksne barnesjæle

19/10 - 12/11

"Underfundig, lun og overskudsfyldt" Berl.
"Forestillingen er en sand perle" Pol.
"Fabulerende og fyldt med barnesind" JP

Bill: 35 36 65 69 og via Billetnet

COMEDIEVOGNE
BROSCENE

Griffenfeldsgade 7A, 2200 Kbh. N

Repertoire NYT

Thy Teater, Fyrvej 104,
7730 Hanstholm
Tlf. 97960100

Bokserdrengen

Forestillingen har følgende rettelse/tilføjelser i forhold til Den Røde Brochure:

Spilletid: 60 minutter
Aldersgruppe: 6. klasse og opefter.

Se i øvrigt *Den Røde Brochure* side 226.

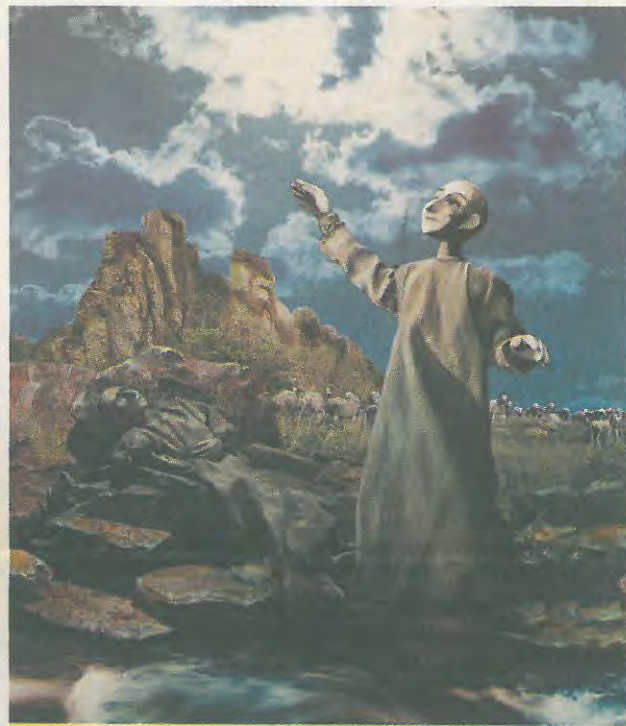
Dukkemagere på net

De afsluttende projekter fra det fjerde hold studerende fra Dukkemageruddannelsen ved Thy Teater kan ses på internettet på www.dukkemager.dk

Navn manglede

I anmeldelsen af Corona Danseaters forestilling "Snak" i BTA 113 manglede forfatteren: Claus Senderovitz.

Teater Refleksion

Broder Sol, Søster Måne

Poetisk dukkeforestilling for 4-10 årige og voksne.

Med fortælling og dukkespil levendegøres legenderne om Frans af Assisi, der siger farvel til den materielle rigdom, for at leve et mere enkelt liv i nær kontakt med naturen.

Nænsomt og med dukketeatrets fortryllelse og magi føres publikum ind i et stille og rørende univers.

Her gives plads til fordybelse og til at nyde roen og de smukke scenebilleder.

"Gribende teater" Frederiksborg Amtsaviser

"En lille Frans i en stor, smuk fortælling"

"Koncentreret magi og intens opmærksomhed" Århus Stiftstidende

"...en oplevelse af at fred i sjælen ikke bare er noget, man kan drømme om – den eksisterer i virkeligheden"

Kultur Nyt - DR program 1

København:

Comedievognen, Griffenfeldtsgade 7a

1. oktober kl. 15.00

2. og 4. oktober kl. 9.30 og 11.00

3. oktober kl. 10.00 og 14.00

Billetbestilling: 86 24 05 72

Odense:

Børneteateret Skægspire, Filosofgangen 19

8. oktober kl. 14.30

9. oktober kl. 10.00 og 13.30

10. oktober kl. 9.30 og 11.00

Billetbestilling: 66 11 31 06

Teater Refleksion

Sintrupvej 11a · DK-8220 Brabrand · Tlf.: 86 24 05 72 · Fax: 86 24 05 93

E mail: Refleksion@post7.tele.dk · Hjemmeside: www.refleksion.dk

Fuld fart på nyt egnsteater

RANDERS EGNSTEATER

Efter en del tumult, der blandt andet kostede Vestenvinden status som egnsteater (se BTA nr. 110) indledte Randers Egnsteater 1. januar i år sin første sæson under ledelse af **Peter Westphael**, men først 10. august blev der tid til at holde en officiel åbningsseance med honoratiorens, taler og alt til faget hørende.

Til gengæld har der også været fart over feltet lige siden starten, og det vidner blandt egnsteatrets digre brochure for sæson 2000-2001 om. Man tilbyder 135 arrangementer, der fordeler sig på 24 professionelle forestillinger samt amatørforestillinger, workshops - herunder 36 drama-hold for elever, lærere, amatører m.fl. Der til kommer administration af diverse lokale teaterordninger for skoler og institutioner, ligesom man producerer tilbud om oplæsning med musikalsk ledsagelse til plejehjem i Århus Amt. Dertil kommer at teatret selv producerer to nye forestillinger til sæsonen, så mon ikke Randers kommune og Århus Amt allerede føler, at de får valuta for egnsteaterstøtten.

Horsens kalder

I weekenden 22.-24. september er det atter tid at drage til Horsens Børneteaterfestival, der kaster over 150 forestillinger for alle aldersgrupper i grams. Festivalen har taget sidste års kritik fra bl.a. Børneteateravisen (BTA 111) alvorligt, og vil med forskellige tiltag søge at undgå »forstoppelse« med alt for mange ekstra tilskuere til de enkelte forestillinger.

Det er stadig muligt at få gratis billetter til mange af forestillingerne, hvorimod der er udsolgt til Børneteaterets Debatforum, der i år har formanden for Kulturrådet for Børn, **Lars Kolind**, som hovedperson.

I forbindelse med festivalen uddeles atter Horsens Børneteaterpris på 25.000 kroner.

Information på tlf. 70 26 10 11 (tirs-fre kl. 12-17).

Et kernehus af kreativitet

Sådan præsenterer **Storstrøms Dramacenter** sig efter i fire år at have været en del af de regionale kulturforsøg i Storstrøms Amt. Amtet vil nu sammen med kommunerne Præstø, Næstved, Fakse, Langebæk, Suså og Møn fremover sponsorere dramacentret, hvis kunstneriske leder er **Niels Andersen, Vandrefalken**.

Udover kurser i teater, drama, dukketeater m.m. vil også teaterfestivalen »Mælketænder« indgå. Den afvikles for tredje gang 30.3-1.4.2001.

NYT & NOTER

Magiske dukker

Med den 3. internationale dukketeaterfestival »Magic of Puppets« fra 29. september til 6. oktober er der atter lagt op til et storstilet træf i Taastrup.

Dukketeatret - eller figurteatret, som også kalder det for ikke kun at blive slået i hartkorn med børneteater - er en teaterform i voldsom udvikling, og i Taastrup vil man kunne se nye forestillinger fra USA, Kina, Israel, Holland, Frankrig, Tyskland og Danmark. De danske deltagere er Bjørneteateret, Lampe og Nørregaard & Reiches Teater.

I forbindelse med festivalen vil der også være en udstilling med unikke

og gamle kinesiske teaterdukker i form af marionetter og stangdukker fra det sydlige Kina og skyggedukker fra hovedstaden Beijing.

Spillestederne ligger alle i gåafstand fra Taastrup station og er Taastrup Teater, Taastrup Bibliotek, Taastrup Amatørscene og Taastrup Medborgerhus, som også alle er medarrangører af dukketeaterfestivalen.

Information, program og billetbestilling: 43 99 01 82/43 52 17 69.

email: bib@htk.dk

Programmet kan også ses via websiten: bibliotek.htk.dk

Fredeligt fremmøde

Børneteatersammenslutningen (BTS) afholdt midt i august en yderst stilfærdig generalsamling, hvor man bl.a. diskuterede de store årlige børneteaterfestivalers indhold, karakter og fremtid i lyset af et oplæg fra arrangørerne UBOT (Udvalget for Børneteater og Opsøgende Teater (se side 14).

På generalforsamlingen sagde man goddag til seks nye medlemsteatre: Meridiano Teatret, Randers Egnsteater, Dukketeatret Svantevit, Team Teatret, Teater 2

Tusind og Teater Trekanten - og bag flere af disse teatre gemmer der sig gode gamle kendinge fra børneteaterområdet.

Dermed består BTS nu af 56 medlemsteatre.

I den organisatoriske afdeling var der genvalg til formanden Steen Nørsgaard (Gruppe 38), der har følgende bestyrelse til at hjælpe sig: Heine Ankerdal (Mariposa), Anne Josephsen (Skægspire), Vibeke Illum Juul (Jakob Mendels Teater) og Flemming Hansen (Odsherred Teater).

Paraplymanden mindet

Paraplyteatrets stifter og enerådende ildsjæl, **Ray Nusselein**, der døde sidste efterår, er blevet mindet ved flere udenlandske børneteaterfestivaler i sommerens løb, blandt andet i Tyskland, hvor han som bekendt var professor i dukketeater ved Hochschule für Schauspielkunst Ernst Buch i Berlin.

Således var der mindearrangement ved en festival i Flensburg, mens man ved en teaterfestival i Magdeburg havde etableret et teaterum i den velkendte Ray Nusselein'ske stil, hvor man kunne sidde i stilfærdig kontemplation.

Festival i Århus

I skolernes efterårsferie bliver der i år afviklet **børneteaterfestival** i Århus fra torsdag den 19. til søndag den 22. oktober. Det er første gang siden Teatercentrum i 1988 afviklede sin årlige børneteaterfestival i Århus, at der atter er stor børneteaterfestival i byen, og arrangørerne håber på en så stor succes, at den bliver en tilbagevendende begivenhed.

Programmet byder på 15 forskellige forestillinger, der henvender sig til børn i aldersgruppen 1-10 år. Som en del af festivalen indrettes et aktivitetsrum med mulighed for at læse en god bog, tegne, høre musik, klæde sig ud og meget andet. Aktivitetsrummet skal gerne være det sted, hvor børnene får mulighed for at tale om teateroplevelsen og hvor de kan inspireres til at lege sig ind i teatrets og fortællingernes univers.

Billetprisen til de enkelte forestillinger bliver 10 kroner for såvel børn som voksne.

Festivalens teatre er Rivegildet, Spinatfuglene, AnemoneTeatret, Skægspire, Lampe, Overgaard's Teater, Det Lille Verdensteater, DRT, Teater 83, Jytte Abildstrøms Teater, Jakob Mendels Teater og Refleksion.

Festivalprogrammet kan ses under Små Scener side 16-17

Vor mand i ASSITEJ

Dansk ASSITEJ, der er en del af det verdensomspændende professionelle børneteater-netværk, har pr. 15. juni fået ny forretningsfører, idet **Peter Manscher** på deltid skal varetage funktionen og det meget omfattende internationale samarbejde, som danske børneteatre bidrager til.

Peter Manscher kommer fra en stilling som medarbejder på Teatercentrum, hvor ASSITEJ har lejet sig ind. Organisationen har fået både nyt logo og nyt telefonnummer (35 34 45 09), mens man fortsat deler fax med Teatercentrum: 35 30 44 01. Cyberspaceforbindelsen er: info@assitej.dk samt www.assitej.dk

Storbyens små scener

Nedskæringer på institutionsbudgetterne går ofte ud over sociale og kulturelle aktiviteter, og her ligger børneteaterforestillinger lige i skudfeltet. Derfor er der ekstra grund til at satse lidt mere på at få børnefamilierne sammen ind på de små stationære scener. Til den ende har en række storkøbenhavnske børneteatre for tredje år i træk udsendt en fælles-

brochure med sæsonens børne- og familieteatertilbud på de små scener. Brochuren fra de to involverede teatre - AnemoneTeatret, Bådteatret, Comedievognen, Det Lille Teater, Jytte Abildstrøms Teater, Vestvolden, Zeppelin, Theater La Balance, Taastrup Teater og Zangenbergs Teater - sendes bl.a. til alle institutioner og skoler i Københavns Amt.

